

# GAZDASÁGI LAPOK

## MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ  
1849-ben.

VEZÉRELVE:  
Hozzunk mezői gazdaságunkba  
helyes arányokat.

### ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre . . . . .	20 kor.
Fél évre . . . . .	10 „
Negyed évre . . . . .	5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.  
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz ozimzendők.

### HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.  
Arjegyék ingyen és bérmentve.  
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-  
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

## TELEFON: 623.

### TARTALOM.

	Lap
Szemle. —ix.	619
A brüsszeli cukorkonvenzió kulisa titkai. — Nagy Dezső.	620
A nemesített vetőmagról. — Bászai Elek	620
Mélyebb hasadékok áthidalása	621
A kukoriczomoly kártétele és a védekezés ellene. — Hirschfeld József	621
Munkáshányon miként segíthetünk? — Fehér Zoltán	622
Kérdések és feleletek	622
Kérdések: Cselédlak fölött magtár. P. K. — Diószegi óriás buza. H. S. — Takarmánytök eltevése. Sz. G. — Cserebogárpajor irtása. E. S.	
Feleletek: A szünideikertek. Balogh Bálint. — Palackboreladási engedély. Sz. G. — Tarlószántás mélysége. Szűcs János. — Vetőszántás helyett tároszás. Szűcs János. — Zöldtrágyázás répa alá. F. Z. — Paradicsom értékesítés. Kadosa Zdenkó	
Hírek	624
Aprók	652

### SZEMLE.

(Az időjárás és a gazdasági helyzet. — A termésbecslés baklövéssei. — A pénzügyek sivar helyzete. — A tengericsutka-korpa mint takarmány a felszínen. — A brüsszeli cukor-konvenzió esődjé.)

Lehült a levegő, hideg napok köszöntöttek be úgy, hogy még a legmegrögzöttebb nyaralók is visszaszöktek a fővárosba. Fázna az emberek mindenfelé. A korai burgonyának az eső már nem használt, de annál inkább a tengerinek, tarlóveteményeknek és répáknak. A legelők is felüdültek. A korai szőlő érésének azonban az idő nem kedvez. A hol későn aratnak, ott bizony a hordással is bajok voltak. Na de még türethők, ott hozzászórtak már a gazdák az effélékhez. Nevezetes árkülönbözetek alig fordulnak elő a gabnaáraknál, egyedül a sörárpa árai mintegy 1 K-val felszöktek.

A hivatalos augusztus 10-iki termésbecslés nem hozta meg a mit vártunk, várunk kellett. Csak lassan rucezanunk le 2—2 hetenkint a rekord-termésről. Lassan, de biztosan, míg majd a 42—43 milliós buzatermést szépen elérjük. A buzában 317.211 q a csökkenés s állanánk a 46.003.000 q-án. A rozsban a minus 265.427 q, vagyis 13.513.136 q-án és kerek hat hét alatt a becslési hiba csak 600.000 q körül mozog. Árpa + 108.255 és ára a németországi esőzések miatt mégis jó 1 K-val megdrágult. A zab — 32.885 q. Azt mondtuk, hogy nem ez az a kimutatás, mit várunk kellett volna. Igaz, hiszen azon ígért lett legutóbb publikálva, hogy az elemi káro-

kat is publikálják, a melyek a ridiculus mus jegyében láttak a hivatalos jelentésben napvilágot 0:50, 0:60, 0:50 és 0:40 % os károk felsorolásával, holott a biztosító társaságok, mint jó helyről vett értesítés alapján kimondhatjuk, el- eddig 11 ezer kárbecsléssel restanciában vannak. Erről a termésbecslésről is elmondhatjuk, hogy: fuit és requisit in pace! Punctum und Streusand d'rauf!

A pénzügyi helyzet korántsem kecsegtető, a pénz drága, az üzletek lebonyolítása körül ezáltal nehézségek állanak elő. A kereskedelem ezt megérzi. A fizetésképtelenségeknek légiója publikáltatik naponta és azon nézet hangoztat- tatik, hogy lesz ez még rosszabb is — öszszel. Persze a tisztességes kereskedelem érzi a hatást legjobban, légvárakon és rossz szándékokon ala- puló üzletek bizony buknak. Utóbbiaknak a hely- zet előnyös, mert még sajnálkozást is idéznek elő és eszünkbe juttatja a gondolatolvasó és a keres- kedő együttutazását. Kíváncsi volt utóbbi, valjona gondolatolvasó eltalálja-e gondolatát és lefizetve a gondolatolvasás taxáját, megtudta, hogy ő most Wienben volt, ott sok árut vásárolt, itthon azt majd kéz alatt eladja és esődöt mond. Cso- dálkozik egy pillanatra, de jelzi már a másikban, hogy ő ugyan nem erre gondolt, de köszöni a jó eszmét, a melyre őt a gondolatolvasó reávezette. Hogy gazdáink is szenvednek ezen szűkös és drága pénzviszonyok behatása alatt, az kétség- telen. Sok a panasz e miatt! A gabona- és állat- eladások nem kulánsan folynak és még a leg- háziasabban bejáró házi zsidó is tartózkodóbb a rendesnél. Mintha egy nagy európai háboru előszelét éreznék és mindenki garasát óhajtaná megóvni.

Már többbizben megvádoltattak lapjaink a „Mol- nárok Lapja” által azzal, hogy a beviteli jegyek kér- désében és malomügyekben járatlanok vagyunk. Persze, hiszen mi a földbirtok istápolói vagyunk s így természetes, hogy ellentétes álláspontot foglalunk el. A nevezett lap legutolsó száma „aratás alatt” című vezércikkében azonban oly hurokat penget, melyek a malomipar szem- pontjából lehetnek kedvezők, de korántsem fe- dik a valóságot. Azért a járatlanság vádjával nem illetjük, mert a „noblesse oblige” elvét vall- juk. Csak megjegyezzük, hogy az amerikai Unio termése nem fedi a tavalyit — 700 millió bushellel, Canadáé sem 200 millió bushel többter- méssel a valóságot. Lejebb kell szállani. Felhívja egyben a czikk a tengericsutka őrlésére a figyel- met. Egy kis kimutatás annak tápértéke felől korántsem fog ártani, mert azon állítást, hogy 20 millió q csutka állván oly pozitívással rendel- kezésre „ausgerechnet in Japan” mint praecär fogalmat kell oda állitanunk, de ha elfogadjuk is ezen képzelt mennyiséget, korántsem írjuk alá azt, hogy 10 millió q buzakorpa tápértékének

megfelelne. Tessék összehasonlítani a tápérté- keket és láthatjuk a rettenetes különbségeket. Ugy látszik, egy újabb tengericsutka őrlési ipar van kilátásba helyezve, vagy pedig surrogatum gyanánt óhajtják a malomiparban ezen értékte- len takarmányt a buzakorpa közé keverni.

Ime a tápértékek:

	emészthető fehérje	zsír	rostanyag és N-mentes kivonat	keményítő érték
Buzakorpa	111	37	426	0:481
Tengericsutka	12	4	417	0:211
Köles polyva	12	7	287	0:194

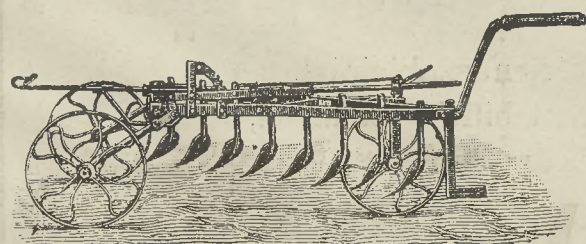
Tehát a köles polyva is a tengericsutka- val egyenértékű. A tengericsutkaörlemény tölti a gyomrot s a buzaszalmával volna egyenlő táp- értékű. A tengerivel márval adatott sok helyütt és gazdáink máris abbahagyták ezen takarmá- nyozását. Hogy véle 15—20%-al volna állatállo- mányunk szaporulata eltartható, engedelmet ké- rünk a kifejezésért, csak az állattakarmányozás körül tapasztalható és amugy is dühöngő anal- fabetizmus állíthat ilyet. Lehet valami hasznos az iparra, káros az állattenyésztésre, de a köz- gazdasági tekinteteket szemügyre véve, lehetet- len a csutka hasznát látni. „Hand von der Butten, es san Weinberln drin”, a mi egy magyar köz- mondásban valami arabusul nem tudásban jut érvényre.

Sok szó esik most a brüsszeli cukorkonven- zió hatásáról. Nagy hibák történtek annak meg- kötése alatt és előtt. Németországnak volt volta- képen igaza, midőn Oroszország terjeszkedésé- nek gátat akart vetni. Anglia kilép már a kon- venzióból. A nálunk orbi et urbi és a „Köztelek” által hirdetett engedékenység részünkről, hogy Balkán exportunkat megmenthessük különben szintén csütörtököt mondott, mivel hogy a Bal- kánon két cukorgyár alakul, melyek közül a filippopoli már befejezett tény. Az is érdekes, hogy Itáliának is van már exportfeleslege. Jól nézünk ki! Valószínűleg most már lelohad ná- lunk a nagy cukorgyár alapítási kedv is. Orosz- ország törekvéseiről különben lapunk egy másik helyén tüzetes tudósítást közlünk. —ix.

### A brüsszeli cukorkonvenzió kulisa titkai.

Irta: Nagy Dezső.

Sok vizet zavart az utóbbi hetekben Anglia ama sakkhuzása, a melylyel kilépését a brüssz- szeli cukorkonvenzióból bejelentve azt a maga részéről a jövő évi szeptember hó 1-ére felmondta. Bár előre lehetett látni ezt az ese- ményt, mert hisz a f. évi tavaszi brüsszeli tár- gyalások záró-jegyzőkönyvét Anglia és vele együtt Olaszország már nem irták alá s így a konvenzió felrobbantásának szándéka a beava- tottak előtt már akkor világos volt: mégis Anglia



Mezőgazdák.

## NYOLCSZVASU KULTIVÁTOR

kitünő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.



kilépésének nyilvánosságra hozatala világszerte nagy érdeklődést keltett s napokon át vitatkoztak és cikkeztek a szak és napilapok arról, hogy: quid nunc? — a mit azonban sehogy sem tudtak eldönteni, mert a legfontosabb tényező, Oroszország mélységes hallgatásba és az áthághatlan titkolódzás leplébe burkolódzott. Oroszország hallgatása a naiv optimistákat természetesen még inkább megerősítette optimizmusukban s csak nagyon kevesen voltak azok, a kik e mélységes hallgatásban a hagyományos szláv ravaszságot sejtve, a legrosszabbra is gondoltak.

Most azután kipattant a titok. „Kazjanin“ legutolsó számában dr. *Mungaloff* tanár egy cikket tesz közzé, a melyben ellenkezésben a már megszokott orosz kerteléssel, leplezetlen őszinteséggel nyilatkozik Oroszország jövődjéről és magatartásáról, nem habozván kijelenteni azt sem, hogy Anglia eljárása a cukorkonvenzióval szemben Oroszországban csak örömteljes meglepéskeltet, mert ez az orosz gazdasági érdekeknek fölötté nagy javára van. *Mungaloff* professor cikke egyébként nemcsak éppen a cukorkonvenzió-affaire fölött nyilvánított s a hivatalos orosz körök és az orosz gazda, kereskedő és iparosvilág felfogását és álláspontját visszatükrözi véleménye miatt bir kiváló fontossággal; sokkal fontosabb és ezért világszerte figyelmet keltet a tanulmányok is beillő nagy cikk további tartalma, a melyben bejelenti, hogy Oroszország immár felkészült a nagy gazdasági harcra s kilépve eddigi csendes tartózkodó magatartásából, megkezdi azt a nagy-horderejű akciót, a melynek célja: *világhegemonia, világaluralom, nemcsak politikai, de gazdasági téren is*. Ez a kijelentés pedig annál fontosabb, mert a cenzurával súlyosított orosz sajtóviszonyok közt egy ilyen kijelentés csakis hivatalos jóvágyás mellett történhetik meg.

Az orosz diplomácia és kormányzat művészi módon tudta évtizedeken át eltakarni a kíváncsi európai szemek elől a valót s míg az egész világ abban a hiszemben élt, hogy az orosz nép vastag tudatlanságában élve, mesterségesen záratik el a tanulás, okulás és a gazdasági erősödés és fejlődés útjáról; addig most *Mungaloff* kétséget kizáró módon és nagy részletességgel írja le azt az óriási fejlődést, haladást és gazdasági megerősödést, a mi fölött évtizedeken át céltudatosan és lankadást nem ismerő bámulatos szívósággal dolgoztak. A régi atavikus orosz gazdasági rendszer megújodott, teljesen moderné lett. Az orosz diplomácia a jövő számára dolgozott. Szibéria jégmezőiből kulturföldet alakítottak, a melyet kolonizáltak és betelepítettek s ahol hajdan nomád, félvad pásztornép kereste fel nyaranta csodáival a legelőket s ahol a rengetegekben mindenre elszánt bátor vadászok hajszolták a prémes vadat, ott ma rengő arany buzakalászt lenget a szél, kiterjedt állattenyésztést és tejgazdaságot üznek s a füstölő gyárkémények nagyarányú ipari tevékenységről regélnék. És hogy a kultura teljes legyen: megépítették a transzszibériai vasutat, délre s északra szertesét futó mellékvonalaiival összekötötték az anyaországot a legszélsebb kelettel, hogy az áru-csereforgalom és a kereskedelem nagyarányú kifejlődését tegyék lehetővé és könnyűvé. Ugy

ittthon az ősi orosz földön, mint tul az Uralon a messze Ázsiában, minden talpalatnyi használható földet a kultura igájába vontunk, írja a professor és elvégeztük a szükséges talajjavító ameliorációkat, megjavítottuk állattenyésztésünket, a népet pedig ráneveltük a modern gazdálkodási tudásra. Földünk ma már kétannyit terem, mint hajdan s az orosz Csernozém és a szibériai buza jóságát és aczélességét nem éri el a föld egyetlen más országának terméke sem.

Megteremtettük és nagyra fejlesztettük tejgazdaságunkat, a kurgani és a többi szibériai állomások raktárai máris alig győzik befogadni a legjobb minőségű vaját, a mit a vasuti kocsik százai napról-napra szállítanak a rigai, revali és libai kikötőkbe, úgy hogy ma már vajtermelésünk a világ összes vajtermelésének közel  $\frac{1}{4}$ -ét teszi ki s az orosz vaj jóságára és versenyképességére legfényesebb bizonyíték az, hogy vajunk utjában Dánián át új márkát kap s mint dán vaj kerül Angliába és a világ más piacaira. Sertés és baromfitenyésztésünk nagy fejlődésen ment át, vágóhidjaink berendezvék a huskivitelre s a refrigeratoros vasuti kocsik naponta százszámra viszik a rigai és libai hűtőkbe a legfinomabb húst és vágott baromfit, hogy hűtőrendszeres hajókba rakva az angol és német piacokra vitessék. Az orosz tojás világhírű és domináló állást foglal el a világpiacra; cukoriparunk olyan, hogy termelőképesége a belföldi szükségleten felül közel egy és fél millió tonnára rug és még egyre fejlődik; malomipari termékeink s főleg lisztünk ma már a legelső pozíciót foglalja el és ismertté lett az egész világ összes piacain. Kiépitettük: ut, vasut és folyami közlekedési hálózatunkat, megteremtettük rendszeres kereskedelmi tengerhajó járatainkat s a hajóparkokalegmodernebbkövetelménynek megfelelő hajókból állnak, megcsináltuk a szentpétervári gabona és a moszkvai lisztkiviteli bankot, szerveztük az állat- és hus-export kereskedelmet és ipart, behálóztuk az országot a tojáskereskedelmi gócpontok és gyűjtő szövetkezetek sok százával s mindezeket évtizedek nehéz, de gondos munkájával elvégezve, vajjon mi akadály van annak, hogy Oroszország kilépjen tartózkodó álláspontjából s fölvegye a gazdasági versenyt, a harcot a világpiacok meghódítására, melyhez rendelkezik a legjobb minőségű és korlátlan mennyiségű árutömeggel is?\*

Ime, így ír *Mungaloff*! Ki ne látna be már most ezek után, hogy a cukorkonvenzió-affaire egy gondosan és titkos egyetértéssel jól előkészített olyan sakkhúzás, a mellyel meglepték Európát s a mely utját van hivatva egyengetni az angol-orosz politikai entente mellett Oroszország gazdasági téren leendő előnyomulásának, világaluralomra törekvésének, a mit Anglia teljes erejével segít elő, mert a szigetország bármennyire is rajba a politikai „splendid isolation“ eszméjének, még ereje és hatalma tudatában is nem feledkezhetik meg arról, hogy egy szilárd olyan bázisra is van szüksége, a mely Anglia élelmiszerekkel leendő ellátását biztosítja. Ezt látja és találta föl Oroszországban s a jövőben az Orosz hirodalom lesz Anglia éléstára.

A közel jövőben, minden jel arra vall, messzeható új politikai konstellációk szele fog keresztülfújni Európán s erre harangoz be *Mungaloff*

szikke. És ez a szél nem a fegyverek, de a lázasbékés gazdasági harc és verseny kezdetét jelenti, a mely megroppantja a kontinens államait és átalakulásra kényszeríti az európai országok mezőgazdaságát és egész termelési rendszerét. Ezt jelzi és írja le cikkében *Munga'off*, a kit bizonyára sokan fognak hibáztatni honfitársai közül azért, hogy igazat mondott és írt, a mivel talán a kelletténél korábban árulta el azt a törekvést, a mit az orosz hivatalos körök és az orosz diplomácia mindaddig oly művészi ravaszsággal tudtak a világ előtt elleplezni.

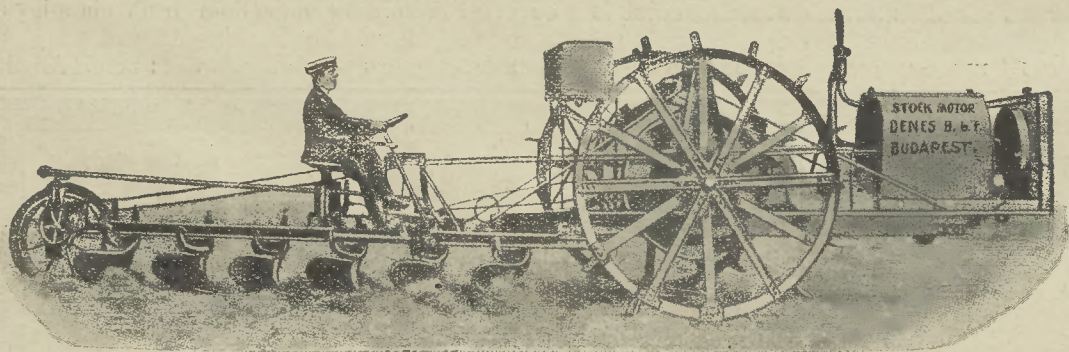
### A nemesített vetőmagról.

Irta: *Bászel Elek*.

Régi, de a vetés küszöbe előtt örökösen aktuális egyik magyar közmondás azt tartja: „ki mint vet, úgy arat.“ Jónak nevezzük a vetőmagot, ha jól ki van fejlődve, teljesen érett, nagy szemű és egyuttal súlyos, ép és egészséges, nincs közötté sem törött, sem ázott, kicsírázott, vagy töpörödött szem, továbbá ha jó csiraképességgel bír és végül, ha teljesen tiszta és gyommentes.

A felsoroltakon kívül tudvalevőleg még azon magvak adják a legszebb és legjobb vetőmagot, a melyek a legnagyobbak és legsúlyosabbak, mert ezen magvak sok tartalék-tápanyaggal rendelkeznek. Az eddigi összehasonlító kísérletek azt igazolják, kedvező tenyész körülmények mellett, hogy a nagyobb és súlyosabb magvakból keletkezett növény példányok rendszerint nagyobb termést szolgáltatnak magban, szalmában és polyvában, mint ugyanazon fajta apróbb magvaiból származó növények. A növény nemesítők azért mesterséges kiválasztás által igyekeznek lehetőleg minél szebb vetőmagot produkálni ezen munkájuknak eredménye arra nézve kétségtelen, hogy az évek során át gondosan szelektált növények magvai mindenkor kedvező tenyészviszonyokat feltételezve, folyvást nagyobb súlyosabb és több magot fognak termelni. Azon növények ismét, melyek nagyobb magvakból képződtek, sokkal fejlettebb és erősebb gyökerekkel, szárral és levelekkel, azaz kifejlettebb tenyészszervekkel fognak birni, mint ugyanazon fajtának apróbb magvaiból származó növények. Ennek magyarázata igen egyszerű, a nagyobb magvak erős, jól kifejlett csirakkal fognak birni, mert a csirázási idő alatt nagyobb tartalék-tápanyaghoz fognak jutni, mely a csira gyors kifejlődését fogja elősegíteni. A későbbi fejlődési korban ezen nagyobb és erősebb csirakból származó növények levelei és gyökerei is erősebb fejlődésnek fognak indulni, mint a kisebb csirakból származók, azonban csak akkor, ha a talaj kémiai, fizikai és biológiai állapota teljesen megfelelő, mert ahhoz, hogy a gyökerek minden irányban elágazhassanak, jól megművelt, mély rétegű porhanyós talaj szükséges. Továbbá a talajnak bőséges mennyiségű tápanyagokat is kell tartalmaznia, mert csak ezen esetben láthatja el a gyökérzetet a buján kifejlett leveleket minden időben feldolgozásra kész tápanyagokkal; így pl. a kemény és sekély feltalaju, kevésbé termékeny talajon a legszebb vetőmag után sem várhatunk jó termést, mert a nagy magvakból származott növények fejlettebb tenyészaparátusra igyekeznek szert tenni és ennek következtében reakció áll be, melyet magtermésük fog

## Az egyedüli olcsón és jól dolgozó MAGÁNJÁRÓ BENZIN szántógépről



kérjen szakleirást,  
rentabilitás számítást,  
és árajánlatot

**DÉNES B. betéti társaságtól, Bpest, V., Lipót-körut 15.**

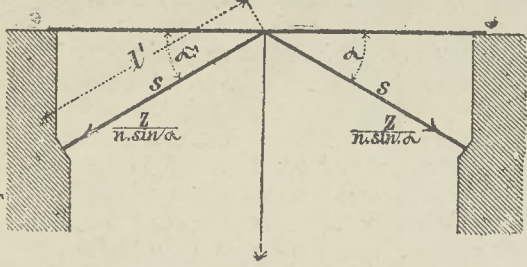
A géppel naponként 15—20 holdat 10—14" mélységre felszánthat, minek bebizonyítására hajlandók vagyunk a gépet próbára leküldeni, ha komoly vételszándéka van.



többé kevésbé megsínyleni, még akkor is, ha a tápanyagok híján bizonyos fokig mérsékelik is tenyészszerveik fejlődését. Továbbá ezen növények vízszükséglete is jelentékenyen felülmúlja a kis magvakból származottakat. Ezen utóbbi körülmény azon esetben, ha a talaj a gyakoribb csapadékok folytán állandóan és eléggé nyirkos, nem bír nagyobb fontossággal; csakis szárazabb aszályos években, vagy olyan vidékeken, melyek földrajzi fekvésüknél fogva szárazságra hajlandók.

A fentiekből már most önként következik, hogy a ki ocsut vet, az csak gazt arathat; de viszont az sem áll, hogy a ki prima-primissima vetőmagot vet annak rekord-termé-e lesz, mert magában véve a jó vetőmag még nem minden. Sőt ellenkezőleg gondosabb talajmivelést és alaposabb trágyázást igényel. Ez a magyarázata azon panaszoknak, a melyet oly sokszor hallani a nemesített vetőmag rovására. P. o. hogy a drága pedigrees vetőmagból egyiknek vagy másiknak kevesebb és semmivel sem volt szebb termése mint az általa természetit vetőmag u'án. Ezen panaszok az azt hiszik, hogy ha nemesített magot vetettek, akkor már mindent megtettek és nincs más hátra, mint várva-várni az eljövendő nagy termést.

Tehát figyelmeztetjük gazdatársainkat, ha nemesített vetőmagot vetnek, a mit igen helyesen cselekszenek, akkor gondjuk legyen, hogy talajuk jó erőben és a vetés alá kifogástalanul elő is legyen készítve, mert a nagyobb szemű vetőmag porhanyó, mély és termékeny talajt és eléggő mennyiségű vizet kíván.



114-ik ábra. Feszítő híd szerkezet vázrajza.

### Mélyebb hasadékok áthidalása.

Hogyha az áthidalandó árok vagy hasadék, vízmosás stb. mélyebb mint 3 méter, akkor már ideiglenes hidaknál sem igen tanácsos egyszerű szerkezetű bakokat alkalmazni, hanem — ha a hid hossza nem nagyobb 12 m.-nél — czélszerűbb a vázrajzban bemutatott feszítő híd szerkezetet alkotni, melynél a két partról indulnak ki a feszítő gerendák. Igen rövid időre készíthető hidaknál gömbölyű fenyőből is csinálhatjuk a feszítő szerkezetet kötelek s vaskapcsok segítségével, mint azt 115-ik ábránk feltünteti. A 12 méternél szélesebb üregek áthidalásánál, ha ez legfeljebb 16—16,5 m., még a 116-ik ábrán feltüntetett feszítő szerkezetet alkalmazhatjuk, de ha még ennél is hosszabb hidra lenne szükségünk, akkor már nem lehet úgy mint az eddig bemutatott ideiglenes alkotmányoknál a gazda s faragóbéres gyakorlati tudása segédelmével házilag elkészíteni a hidat, hanem szakértő hidépítő ácsot kell e czélra felfogadni.

### A kukoriczámoly kártétele és a védekezés ellene.

Irta: Hirschfeld József.

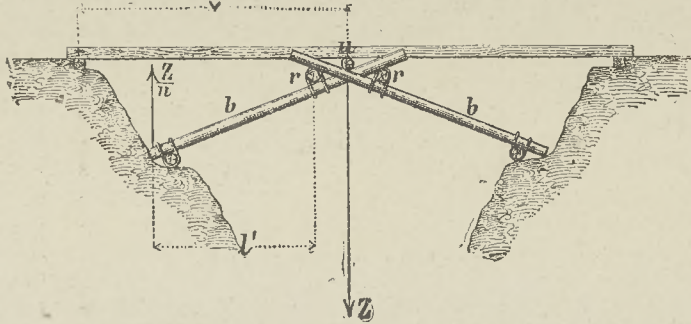
Ugy látszik kukoriczáink állandóan veszedelemben vannak. Ha egy-egy évben a nyár szárazsága meg is kiméli őket, megjelenik egy má-

sik nagy ellensége: a kukoriczámoly, mely ha oly nagy mennyiségben lepi el a kukoriczát, mint pl. itt a Bácskában ez évben, bizony a gazdáknak igen érzékeny károkat okozhat.

Nem tudom, hogy a kukoriczámoly ez évi föllépése országos jellegű-e, vagy csak vidékekre szorítkozik, tekintve azonban azon körülményt, hogy kisebb-nagyobb mértékben minden évben, minden kukoriczásban előfordul, mely ellen, ha a gazda nem védekezik kellően, a következő években annyira elszaporodhat, hogy igen érzékeny károkat fog okozni. Azért bátorkodom a kukoriczámoly életmódját, kártételét s a védekezést ellene röviden ismertetni.

Maga a kukoriczámoly (*Botys nubilalis* Schiff) kárt nem okoz s mint lepke, ártatlan kis állatka, alig 13—15 mm hosszú, színe a barnássárgától a barnáig változik. Ismertetőjele a felső szárnyain levő egy-egy sötétebb folt és a három-három hullámos vonal.

Annál nagyobb kárt okoz azonban ezen lepke hernyója, mely 2—3 cm. hosszú, 16 lábbal bír s felül szürke vagy kissé ibolyás színű, alól pedig fehér szokott lenni. E hernyó, mely a kukoriczámoly belsejében élve, abból táplálkozva, azon több helyen lyukakat furva, azt annyira meggyöngíti, hogy a gyengébb szelek is összetördelek, sőt ha e kártévő tömegesen jelentkezik a kukoriczásban, ép szár nem is igen marad s úgy néz ki az, mintha állatokkal gázoltatták volna össze. Őszszel pedig a kukoriczacsövek összedesése, letörése, még az épnek látszó töveknél is, sok nehézséggel jár, mert ez alkalommal a kukoriczámoly összetöredezik.



115-ik ábra. Gömbölyű fából készült feszítő szerkezet a hidhoz.

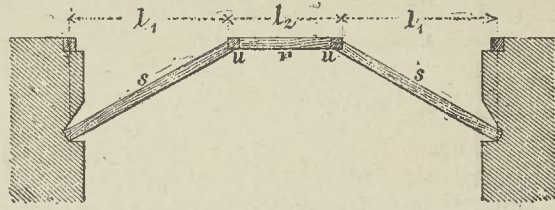
A lepke június közepén, július elején éjjelenként szokott röpködni, akkor, mikor a kukoriczacsöveket (czimerét) kihányja. Ilyenkor a nőstény tojásait a kukoricza czimerére tojja és pedig egyre egyre csak egyet-kettőt, hogy így minél több tojást, 30—40-et is megfertőzzön. Természetesen nincs kizárva, hogy ugyanazon kukoriczacsőre több lepke is ne rakjon le tojást.

A tojásból kikelt hernyó aztán a cimer ágacskaik belsejébe furakodik s az ott összerágott belső részeket pedig a benyomulás helyén, hol egy kerek nyílást rágott, kiszórja. Itt él a hernyó addig, míg ott bent elfér s ha megnő, vagy ha már ott nincs mit ennie, helyét elhagyja s lejjebb halad a száron és mielőtt elérné a legközelebbi csomót (bütyköt), ismét a szára furakodik. Így él mindaddig a bütyökközben, hol tolleséve vastagsága meneteket rág s addig tartózkodik itt, míg a csatorna alján a kiszélesített fészke piszokkal meg nem telik, a mikor is lejjebb vándorol. E célból ismét kijön a szárból s a bütykön nem bántva, lejjebb halad a legközelebbi bütyökközre s ott úgy él, mint fentebb leirtam. Ha egy-egy kukoriczacsőben több hernyó is van, akkor lejjebb vándorol, mert egy-egy bütyökközben két hernyó nem igen szokott megférni. A hernyó lejjebb haladva, lassankint kirágja a

kukoriczámoly egész belsejét, míg végre szeptemberben a szár legalsó részébe ér, egyrésze azonban a koriczacsöveket is megtámadja, nyelöket kirágja s a cső belsejébe furakodik, sőt ilyenkor a szemeket felül is megszokta rágni. Ha e kártétel nagyban jelentkezik, 25—30 hernyót is lehet egy-egy kukoriczacsőben találni. A hernyó a csőben, illetve csutkában, részben pedig a száron telel ki. Májusban vagy június elején ugyan csak ott, sárgásszínű bábba lesz s ebből kél ki június közepén, július elején a kukoriczámoly, hogy kukoriczámoly befertőzését ismét megkezdje.

A védekezés. 1. Figyelemmel kell kísérni a kukoriczámolyt s ha június végén vagy július elején repülni látjuk a kukoriczámolyt, tanácsos lesz éjjelenként molyfogó-lámpákat fölállítani. Ezek lehetnek egyszerű mécsek is, csak kellő világosságot adjanak, mit aztán a molylepkék nagy előszeretettel fognak fölkeresni. A lámpát nagy ernyővel kell ellátni, mit vastagabb kartonpapirosból magunk is készíthetünk s annak belső felületét gyanta és terpentín keverékével jól be kell mázolni. Ehhez ragadnak a világosságot fölkereső s a körül röpködő lepkék. Hogy pedig az esetleg elszabadulók is fogva maradjanak az egész lámpa alá az ernyő nagyságának megfelelőleg tanácsos egy vízzel megtöltött tányér-alaku bádogedényt tenni, a bekennt lámpaernyőről esetleg levált lepkék ebbe fognak hullani. Ha ezt kellő időben végezzük, igen sok lepkét foghatunk össze éjjelenként s ezáltal természetesen meggátoljuk azoknak tojáslerakását s így a kártétel is sokkal kevesebb lesz.

2. Július végén, augusztus elején azokat a czimerákat, melyek mégis fertőzve lettek, vagy ha



116-ik ábra. Feszítő szerkezet alátétdarabbal, hidakhoz.

a hernyók a kukoriczámolyban már lejjebb is húzódtak volna (melyre a szára való behatolás helyén, a lyuk szélén függő piszok, porszerű anyag figyelmeztet bennünket), tanácsos egészen a fertőzés helyéig a kukoriczámolyt levágni, letörni. Ezt azután természetesen azonnal, vagy mielőbb föl kell etetni, esetleg bezombolyázni, vagy ha szükségünk rá nincs, trágyalébe fojtani. Ezen letetőzés veszedelemmel nem jár s tanácsos is mielőbb végezni, hogy a hernyók el ne széledjenek s a szára lejjebb ne vándoroljanak.

3. A kukoriczámolyt pedig, ha télire takarmányul tesszük el, föltétlenül tanácsos a jövő év márczius végéig föltakarmányozni, vagy bármiképp elhasználni, esetleg feltüzelní, hogy a mégis netalán benne levő hernyók ne fejlődhessenek lepkévé s ne fertőzzék be az új vetést.

4. A kukoriczámoly alsó részét sem szabad sohasem a szántóföldön hagyni, sőt alászántani sem tanácsos, mert hiszen sokban hernyó is lehet s az ott áttelelve, tavasszal kifejlődnek. Ezért tanácsos, a mint megszáradt, elégetni vagy trágyalébe fojtani.

5. A tengeri csutkaja is még a tél folyamán vagy kora tavasszal elégetendő, mert ebben is előfordul a kukoriczámoly hernyója és sohasem szabad azt a majorban elszórni.

6. Tekintve végül azt, hogy e kártévő a kender-és kölesben is előfordul, ezeket a vetéseket is

Tények és tapasztalatok igazolták a

**CASE** járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G” katalógus ingyen és bérmentve.



figyelemmel kell tartani s ha az molyos volt, a tarlójukat föl kell mielőbb törni, a töveket összebörönléni, összeszedni s föltétlen mielőbb elégetni, hogy így az esetleg benne levő hernyók is megsemmisüljenek.

Ha ily körülményekkel küzdünk a kukoriczomoly kártétele ellen, az nem is fogja kukoriczánkát nagyobb mértékben megtámadni s nem fog tudni érzékenyebb károkat okozni. Ennek elérésére azonban szükség van a gazdák együttes és lelkiismeretes munkájára.

### Munkáshiányon miként segíthetünk?

Irtó: Fehér Zoltán.

Legdrágább erőgép az ember, kivált a most ni munkáshiányban szenvedő években, midőn a kivándorlás, a városokba özönlés és az ipartelepre elszegődés folytán a falu elnéptelenedésének veszélye fenyeget. A gazdának küzdeni kell ezen bajok ellen, ha birtokát kellő művelésben részesíteni, állatait megfelelőleg gondozni óhajtja. Egy általános gyógszert ezen betegségek ellen még ezideig nem ismerünk, de több enyhítő balzsam gyanánt ható dolgot kell megkísérlni, hogy az egészséges gazdálkodás tanyája legyen a mi birtokunk is.

Ha kevés a munkáskéz falunkban, a közelfekvő szomszédos községekből kell a hiányt beszerezni s hogy ezen távolabb lakók munkaidejét is lehetőleg teljesen kihasználhassuk, kocsikat küldjünk értük már hajnal előtt, hogy napkeltekor munkában álljon az egész csapat. Így tesznek a nyugati vármegyékben már évek óta több helyen az élelmes birtokosok. bérlők és nem bánták meg ezen eljárást, mert csak is ezzel tudták a szükséges kézimunkát földeiken kellő időben elvégezni. Vannak azonban oly helyi körülmények is, melyek az ilyen eljárást nem engedik meg p. o. ha távol vannak egymástól a községek, ha az esetleg még számbajöhető falvakban minden munkáskezet lefoglalt az ottani uraság vagy ipartelep s még napszámverés útján sem lehet senkit szerezni onnét. Nekem is jutott osztályrészül egyszer ily eset s úgy segitettem magamon, hogy a cseléd-asszonyokat is dologba állítottam, a szegődményeseket már felfogadáskor köteleztem arra, miszerint feleségeik és gyermekeik is kötelesek, ha a szükség úgy kívánja, munkába állani rendes, szokásos napibérért, de az asszonyoknak az az engedményük lesz, hogy d. e. 11 órakor haza mehetnek s csak 2 órakor kell ismét dolgozniok. Így a rövid ebédfőzést, baromfi s sertés ellátást is elvégezhetik. Még jobb eljárásnak vélem s követésre méltóknak tartom, ha a munkateljesítést tudjuk fokozni a szakmáymunkák rendszeresítése által. Elejével nehézségekbe ütközik az újabb kor ezen rendszere, de lassan, fokozatosan haladva, némi kitartással néhány év alatt megkedveltethetjük azt népünkkel s ha először talán csak a takarmány holdankénti kaszálást fogadják el, utóbb már a kapálásokat is szívesen elvállalják terület szerint, mert belátják, hogy többet kereshetnek, mint napszámban s nincsenek annyira időhöz kötve s p. o. az az asszony is, ki csecsemőjét szoptatja, avagy az a törpegazda, ki saját parányi jószágát rendbehozza a korai reggel óráiban vagy naplemente előtt, mégis járhat még ily módon pénzt szerezni. Aki pedig pitymalatkor már megkezdi a munkát s esetleg még holdvilágnál is fáradozik, az egy nap alatt két napibérre valót is kereshet, p. o. cukorrépa egyezésnél még 12—14 éves gyermekek is megkereshetnek 4 koronát némi megerőltetéssel stb. Vannak vidékek hazánkban, hol az aratókat lehet évközben is alkalmazni mindenféle gazda-

sági munkára, de ezt szerződésileg kell biztosítani, mit az előjáróság előtt kötünk. Természetesen a gazda vagy tisztje szép szeméiért s a biztosított jó napibérért sem lehet ezeket az embereket lekötöni, hanem némi kedvezményekben kell őket mindezek felül részesíteni, ilyenek s harmados vagy feles kukoricza és burgonya földek, a negyedes répaföldek, részes rét és mesterséges takarmánykaszálások, erdei favágás stb.

Csak ha mindezen mézesmadzag daczára sem tudunk a közel környéken kellő számú munkásra szert tenni, akkor forduljunk a messzebb vidékre s szerezzük be kézierő szükségletünket a távolból. Hisz ma már nemcsak felvidéki tótjaink vonulnak le az Alföldre aratni, de Morvaország tulpépes tájairól is jönnek be hazánkba munkások, sőt tudok rá eseteket, hogy Macedóniából is érkeztek hónapszámosok hozzánk.

Mikor pedig már se így — se úgy nem boldogulunk s nem birunk segíteni a néphiányon akkor térjünk át részben vagy egészen gépmunkára. Szerény véleményem szerint az átalakulás csak lassu, fokozatos legyen, ne pedig hirtelen, átmenet nélküli, mert ez esetleg nagyon is rossz vért szülne s megbosszulná magát. Egyik évben szerezzünk be Laas-féle vagy egyéb rendszerű kapálógépeket, melyekkel a kézi répakapálásokat a legkisebb mértékre csökkenthetjük, miután csak is a sorokban kell utánjavítani a gépmunkát. Egy lépéssel tovább haladunk, ha a sorokat keresztirányban (derékszög alatt) megritkítjuk ily kapálásokkal s ezzel a répa egyezését könnyítjük meg, mert a gépmunkával már ki lett jelölve a répapalánták egymásközötti távolságmértéke, így hát kevésbé megbízható népség (gyermekek) is alkalmazhatók ezen kényesebb munkára; de gyorsabban is fog munkájuk haladni, mert hiszen annak mintegy felét már a gép elvégezte. Szóval fele erővel annyit végezhetünk, mint eddig egészszel tettünk. Így lehet a burgonya, tengeri, dohány, dinnye, tök stb. kapásnövény munkáit is fokozatosan, legnagyobb részben gépekkel teljesíteni s ezzel a kézimunkás szükségletet apasztani gazdaságunkban a nélkül, hogy a talajmivéls csorbát szenvedne.

Sőt, többet mondok, a gépművelésre áttérve belterjesebbé tehetjük gazdaságunkat, felhagyhatunk az egyoldalú szemtermeléssel, felkarolhatjuk a jobban jövedelmező kapásnövényeket s esetleg más ipari vagy kereskedelmi avagy kertészeti növények művelését is. Sokoldaluvá tehetjük gazdaságunkat, mi annak jövedelmét egyenlőbbé, biztosabbá teszi, mert nincs benne egy kártyára rakva az egész tét; és ha netán valamelyik üzemágban veszteséggel zárulna is a mérleg, a másik nyeresége busásan kárpótol azért.

Azt tehát, hogy apasszuk a munkaalkalmat, fogyasszuk a kapás stb. több tevékenységet kívánó növényzet területét, nem ajánlom, sőt határozottan ellene vagyok, mert ezzel csökkentenők jövedelmünk biztonságát, de többnyire nagyságát is. Hisz ez visszafelémenés volna a külterjesség berkeibe.

Végezetül álljon itt néhány példa annak igazolására, mennyire lehet gépekkel csökkenteni a munkáskezek számának szükségét.

Egy 8 lóerejű cséplőgéphez kell 24 munkás, ha van kazalozója (elevator) elég 18 is és hogyha szalmaprést s polyva és törekfuvót alkalmazunk 12—13 ember is győzheti a munkát. Egy tehenesre 10 tehénnél többet bizni régi berendezések mellett nem igen lehet, de ha van vízvezeték önitatókkal, trágya és takarmányvasut, hűgylevezető csatorna stb. akkor 20 állatot is elláthat. Egy 120 lábásjószágot magába foglaló major-

ban az alomszalma és takarmányhordást csakis 2 pár ökörrel lehet végezni, ha csak egy kicsit távolabb van a szérüskert az istállóktól, ellenben ha mezei vasutal rendelkezünk, egy ló is elég a munkák teljesítésére. Egy kat. hold tengeri kapálására kell 8—12 kézi kapásnap, míg ha lókapákkal hossz- és keresztirányban megműveltetett, holdanként egy ember egy napra elég a netán a tövek közvetlen közelében elmaradt kapálás végzésére. Gözfürésszel 6 ember segítségével 36 öl fát lehet 1 láb hosszú darabokra szelni, míg kézi fűrészszel a legnagyobb megerőltetéssel is csak 12 ölet tudna végezni ez a személyzet. 20 kat. hold közepes talajnak 8" mély szántására kell ősz elején 24 pár ökör, később 30 pár is, míg a gőzeke ezt egy nap alatt el tudja végezni 2 pár marhával víz- és szénhordásra; az igásmunkánál 24—30 ember igényeltetik, a gépnél összesen 4. Egy aratópárra legfeljebb 1 magyar (1200 □ öles) holdat lehet naponta számítani, míg egy ügyes kocsis 3 lóval 12 m. holdat levág a következő aratógéppel, mely után egy pár arató összeszedi s keresztibe rakja a kévéket, legömbölyíti a sarkokat s esetleg a kisebb dült foltokat is lekaszálja. Így a takarmányból is csak 1 holdat számíthatunk egy kaszásra, míg a lúkaszáló-gép 10 holdat is levág s míg egy gereblyés fehér-nép 1 holdat gyűjt össze egész nap, addig egy ló s egy gyerek a lógereblyével 20 holdat összehárit vastag rendekbe, melyeknek felszedésére, petrenczésére, a takarmány minősége szerint, 4—6 férfimunkás elegendő. És így tovább.

### Kérdések és feleletek.

**Kérdés.** Cselédlak fölött magtár.

Uraságom egyik nagyon erős falazatu régi cselédlak fölé magtárt akar építeni, de tekintve, hogy a cselédség sokat süt, főz, mos és egyáltalán keveset szellőztet, azt hiszem igen sok gőz átfogna hatolni a cselédlakás gerendázatán s padlásdeszkáin, mi ártalmára lenne a magtárbeli gabonának. Ezen okokból nem tartom az eszmét helyesnek, avagy talán ha betonburkolatot kap a magtár el lehet benne minden veszély nélkül szemesgabnánk. Ez irányban több tapaszt-

### Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

„**budapesti**”

**gyapju-aukcziókra,**

melyek második sorozata folyó évi október hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános Hitelbank**  
Áruosztály — Gyapjuárverések  
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

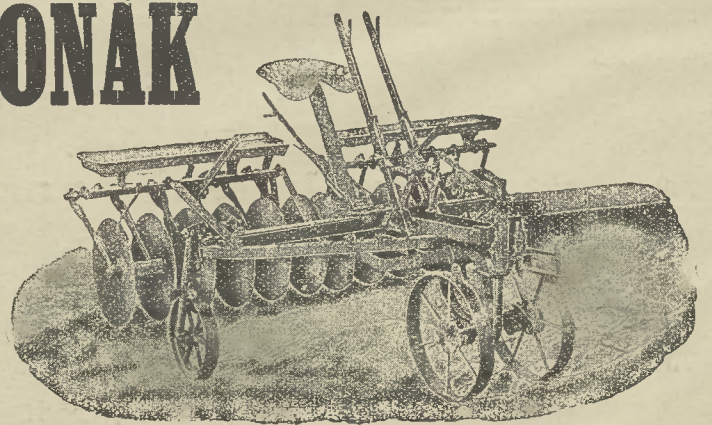
# McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatóhoz és ősi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

**McCormick Tárcsásboronát**

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

**International Harvester Company of America**  
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.





talattal bíró gazdatársaimtól kérek határozott véleményt.

P. K.

**Kérdés. Diószegi óriás buza.**

Buzaátlagaim nem elégitenek ki, miért is elhatároztam buzavetőmagomat legalább részben máshonnan beszerezendő maggal pótolni s miután sokfelől hallottam dicsérni a diószegi buzát, kérdem ezen fajtát ismerő t. gazdatársaimat vajjon érdemes lesz-e kísérletet tenni vele? A fehérmezei laza fekete talajban remélhetek-e utána jó termést?

H. S.

**Kérdés. Takarmánytők eltevése**

Frissiben is etetem a takarmánytököket mindenféle állattal, mely azt egyáltalán megessi, de az idei nagyon nedves esztendőben oly óriási termést adott töktáblám, hogy bizonyosan marad télire eltenni való is elég. Igen lekötölköz az azon gazdatársam, ki szives volna e lapokban közölni vajjon összeapritva bevermeljem-e a tököket vagy egészben prismákban helyezzem-e el? Vermelés esetén jobb-e a szecska vagy polyva hozzákeverése?

Sz. G.

**Kérdés. Cserebogárpajor irtása.**

Erdő melletti szántómon sok cserebogár van, melyet nem tudok kiirtani, kérek valami jó receptet, hogyan lehetne megszabadulni véglegesen ezen káros férgektől?

E. S.

**Felelet. A szünidei kertek című kérdésre.**

Alak tekintetében legezészerűbb, ha úgy a magastörzsű, mint a bokor és a törpefák is képviselve vannak egyenes, sőt a bokor és törpefáknek határozott előny adandó, mert ezek hamarabb teremnek s a gyümölcsük sokkal szebb és nemesebb, mint az azonos fajú magastörzsű fáké. De éppen azért, mert itt nemcsak a jóra, de a szépre is súlyt fektetünk, az ilyen szünidei kertekben van helye a különféle alakfáknek is.

A mi a fajokat illeti, csakis azok jöhetnek számításba, melyek július, augusztusban érnek. Ezek közül kiválóbbak: az asztrakáni fehér- és pirosalma, a Sándor czár és a vajalma, az árpával erő körte, Klapp kedvence, mézes körte, Vilmos körte stb., a cseresznyék közül a hedelfingeni óriás, badacsonyi óriás, disznódi fűszeres, a meggyfák között legtöbbit ér a spanyol meggy (más néven pándi üveg meggy), a barackfák közül a magyar legjobb, a nagyszombati, a nanczy-i és a kaiska, mely utóbbira megjegyzem, hogy nagyon igénytelen külsejű, de kitűnő gyümölcs. Leghálásabbak volnának az őszi barackfák s azok közül külön különösen a következő fajok: Amsden, Waterloo, Matelka díjazottja, Szép őrnő, Olga királynő. Ezek mellett természetesen volna még egres, málna, ribizke sőt eper is, de ezenkívül méltassuk különös figyelemre a korai szőlő fajokat is, mint például a fehér és vörös chassalas, passatatti, csaba gyöngye, Madeleine stb. A szünidei kertek azonban még ha az itt felsorolt összes gyümölcsfajokkal rendelkeznek is, nem volnának teljesek, ha azokból a diszbokrok és virágok hiányoznának.

Balogh Bálint.

**Felelet. Palackboreladási engedély című kérdésre.**

Hogy a bortermelő termését kismértékben, palackokban is értékesíthesse eziránti engedélyt írásban előterjesztendő kérésre az illetékes pénzügyigazgatóság adja meg. Erre nézve különben az 1899. évi XXV. t.-cz. intézkedik. E törvény értelmében kismértékbeni elárúsításra szóló engedélyt nem kaphatnak, kik büntett vagy nyereségvágyból elkövetett vétség, továbbá mesterséges bor előállítása vagy forgalombahozatala, valamint súlyosabb jövedéki kihágás miatt jogerősen elítéltek. Nem kaphatnak továbbá ily engedélyt az állami, törvényhatósági és községi alkalmazottak, lelkészek, tanítók, va-

lamint ezek nejei és kiskorú gyermekei, nemkülönben a gyakorló szülész-nők sem. Nem teljes koruak, valamint gondnokság alatt álló egyének törvényes képviselőjük kérésére csak a gyámhatóság beleegyezésével és csak az alatt a feltétel alatt nyerhetnek engedélyt, ha oly üzletvezetőt állítanak, aki azoknak a feltételeknek, a melyek szerint az engedélyes személyét illetőleg megkivántatik, szintén megfelel.

Az illeték nagysága változó és ez több körülménytől függ. Erre, valamint egyebekre is a fentebb említett törvény ad felvilágosítást.

Még csak azt jegyzem meg, hogy ha a t. kérdéstevő borát palackozza és azt 50 literen felüli mennyiségben árusítja, ez esetben külön engedély nem szükséges, vagyis 50 literen felüli mennyiségben a bor palackokban is szabadon árusítható épp úgy mintha ez hordóban történének.

Sz. G.

**Felelet. Tarlószántás mélysége című kérdésre.**

Általában a sekély mélységű buktatás az, a mely az okszerű gazdálkodás elvei szerint történik. Ám azért számtalan esetben nincs módjában a gazdának először sekély szántást és utána egy mély szántást is adni a tarlóföldeknek. Épp azért, de meg egyéb fontos és zsebre-vágó kérdéseknél fogva is, ma már nem buktat tarlót egy kissé tehetősebb gazda sem, hanem ezt a műveletet a tárcsás boronával helyettesíti, mely gyorsabb munkát és tökéletesebbet produkál okszerűen és kellő időben alkalmazva. A tarlóbuktatásnak egyébként a régi gazdák tisztán gyomirtást tulajdonítottak. Így tanította még Cserháti tanár is, növénytermelési nagyművében is azonos nézetének ad kifejezést. Tény, hogy egyik főkélléke a gyomirtás, mert ha nem lesz mélyen alászántva, a gyommagvak kikelnek. Ám ezenkívül a legfontosabb hatása abban nyilvánul, hogy a talaj felülete porhanyó, mely réteg az altalaj nedvességének az elpárolgását megakadályozza, másfelől a csapadékot levezeti gyorsan, mielőtt a nagy hőségben elpárologhatna, mint a hogy a keményfelületű talajról nemcsak leszalad, ami lejtős helyen szintén történni szokott, hanem gyorsan el is párolog. A mélyen végzett tarlószántás leginkább ott engedhető meg, a hol kevés a gyommag, de itt is arra kell ügyelni, hogy vetőre újból vissza ne fordítsuk, mert akkor egyszerre fog a vetőmaggal kikelni, sőt gyakran még előbb is, a midőn meggyülhet vele a bajunk. Az ilyen szántást csak tárcsával indokolt megporhanyítani közvetlen vetés előtt.

Szücs János.

**Felelet. Vetőszántás helyett tárcsázás című kérdésre.**

Ezen kérdésre tulajdonképp meg van már adva a fenti feleletben a válasz. Am azért speciell kérdéstevőnek is azt a tanácsot adom, hogy a kétszeri szántás nem csak azért hátrányos, mert dupla munka, hanem másfelől azért is, hogy a talajt túl ritkává, légjárhatóvá teszi, melyben az elvetett mag 4—5 nappal is későbbben kel ki és a melyben a már kikelt növény is lassan, elkényyszeredetten fejlődik, miután gyökereinek nincs mibe megkapaszkodni s mire a talaj annyira megülepedett s a gyökér megerősödhetett volna,

már kifogyott a kedvező időből s ha őszen történik, akkor meg a csapadékos időből kopik ki mire megerősödnek s így a forróságtól csenevészedik el, vagy teszi tönkre rovar, rozsdá, vagy Isten tudja mi minden. Ez az eset különösen csapadékszegény éghajlat, vagy könnyű, laza, vagy homoktalajon állhat elő. Mig kötött, tömődés nagy hajlammal bíró talajon inkább megengedhető a gyakoribb lazítás, különösen ha a kérdéses hely csapadékos éghajlat alatt van. A tullaított talajban kisebb a baktériumflóra is, sőt ép úgy meg is szüntetheti, mint akár a kiszáradt tömött talajon, melyben szintén nem tenyészik, sőt kihal a baktérium, mely a talajnak, hogy benne a növény normálisan fejlődhesen, egyik nélkülözhetetlen kélléke.

Szücs János.

**Felelet. Zöldtrágyázás répa alá című kérdésre.**

Hogy zöldtrágyázásra mily növényt veszünk arról lapjaink legutóbbi számában két felelet is volt s magunk részéről leginkább a fehérvirágu csillagfürtöt ajánljuk mint olyant, mely a legnagyobb tömeget adja s gyorsan fejlődik; mindazonáltal most vetve már nem bizonyos, vajjon az első fagyok beálltaig virágzásnak indul-e, vagy sem. Ugyanis legjobban a zöldtrágyának szánt növényt teljes virágjában alászántani, mert akkor adja a legtöbb nitrogént és a legnagyobb tömeget is, tehát humusképzésre nézve is ez a legalkalmasabb idő. Répa alá szinte lehet zöldtrágyázást alkalmazni, mert hisz a beforgatott növény a téli fagy, csapadék (kivált hó) behatása alatt tavaszra, midőn a répavetés ideje elérkezik többnyire meglehetősen elkorhad, úgy hogy a vetés s a répa egyéb művelésére nézve nem bír semmi hátránnyal a zöldtrágya. Mégis biztosság okáért tanácsosabb, kivált száraz tél után, később vetendő növényt tenni a zöldtrágyázásba p. o. kukoriczát, babot, borsót, lencsét, dinnyét, tököket vagy kerti vete-ményeket mint paprika, paradicsom stb.

F. Z.

**Felelet. Paradicsomértékesítés című kérdésre.**

A paradicsomértékesítésnek egyik legjövődmezőbb módja a főzet készítése, a mi, ha a termelők is kultiválnák, horribilis módon emelné a tiszta jövedelmet. Egy q paradicsom körülbelül 75—80 liter főzetet ad és kicsiben 80—100 fillérért értékesíthető literenkint. Egy magyar hold paradicsom hozama normális viszonyok között rendszeren 100—150 métermázsá szokott lenni, a mi körülbelül 80—85 hektoliternek felel meg. A paradicsomfőzet városok közelében különösen könnyen volna értékesíthető, így vendéglőkben, kifőzésekben, szatócsüzletekben és még igen sok egyéb helyen. Mindenütt szívesen veszik, mert mindenütt szükség van rá és ha valahol nagyobb mennyiség helyezhető el, persze nem apró üvegekben, hanem hordószámra, lehet a termelő ezuttal egyben kalmár is és nem ragaszkodik a megszokott árakhoz sem, ámbár egynémely esetben 1 koronáért is elkülhetne literje. Ha literjét csupán 50 fillérért számítjuk, illetve értékesítjük, egy magyar hold paradicsomhozama révén 4000 korona bruttó jövedelmet érhetünk el. Ha a kérdéstevő lele-

# SALVATOR

kiváló bór- és  
lithiumos  
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben  
és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat  
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

## KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstes-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.  
Telefon 91—21. Telefon 91—21.



ményes és egy kevés kalmárszellemmel is meg van áldva, egy-két holdról, akkora jövedelmet buzhat, hogy megélhetését nemcsak megkönynyíti, hanem biztosíthatja is.

Kadosa Zdenkó.

## HIREK.

**Az OMGE a vámügyi tanácsban.** A vámügyi tanács időhöz kötött megbizatással ki-nevezett tagjainak megbizatása lejárván, a földmívelésügyi miniszter Zselénski Róbert grófot és Pallavicini Ede örgrófot, az OMGE al-elnökeit a vámügyi tanács tagjaivá újabb három évre nevezte ki és egyuttal a kereskedelmi miniszter tudomására hozta, hogy az OMGE a vámügyi tanácsba továbbra is Rubinek Gyula igazgatót küldte ki.

**Bevándorlás Argentínába.** Argentínában egy most közölt kimutatás 1857-től 1911-ig 3,925 000 bevándorlóról és 1,170.000 kivándorlóról számol be. Ezek szerint tehát az utolsó 55 évben 2,755.000 személyt nyert Argentína a bevándorlás által. A mult évben 225 800 volt a bevándorlók és 120.700 a kivándorlók száma, a mi munkaerő tekintetében 105.000 személyt jelent. És noha Olaszországban most igen szigorú a kivándorlási törvény, mégis 58 200 olasz vándorolt ki tavaly Argentínába. A bevándorlók zömét, a mi számokban kifejezve, 118.700 főre tehető a spanyolok képezték. Ez a nagy invázió az argentinai kormány európaszerte kifejtett aratómunkás toborzásának az eredménye.

**A vetés állása Ausztriában.** Az osztrák földmívelésügyi miniszter um jelentése szerint a vetés állása a következő: Buza 2,3, rozs 2,2, árpa 2,5, zab 2,2, tengeri 1,9, burgonya 2,3, cukorrépa 1,7, takarmány 2,0, káposzta 2,2, lóhere 2,7, rétek 2,1, legelők 2,1 (1 = igen jó, 2 = közepesen fölül, 3 = közepes, 4 = közepesen alul, 5 = igen rossz). Az időjárás július hónapban normális volt. A buza szemminősége általában meglehetősen jó, de az előző évit nem éri el. A rozsot már learatták és már legnagyobb részben behordták. A rozs általában sok szalmát ad és maga a rozstermés is kielégítő. Az árpát a síkságon és az alpesek dombjain majdnem mindenütt már behordták és a kárpáti tartományokban szintén közeledik a behordáshoz. A zabot a déli tartományokban majdnem teljesen learatták és a déli Alpesek vidékén már többnyire be is hordták. A tengeri erősen javult. A burgonya kiadó zivataros esők után javult. A cukorrépa jól fejlődött és sokat ígér. A mezei munkálatokat mindenütt befejezték. A takarmányrépát most utoljára kapálták. A káposzta jól fejlődik.

**A német gazdasági egyesület** (Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft) 1913. évi június 5-től 10-ig tartja Strassburgban (Elszász) gazdasági vándor kiállítását, melyre egyes részletes kiállítási rendtartás a gazdasági terményekről és segédeszközökről már most megjelent. Tartalmazza a kiállítási díjakat magvak-, kender-, len-, dohány-, rétművelés-, zöldségek 1912-iki terméséikért, valamint a kül- és belföld állandó anyagaiért és a hajók ellátására szolgálókért. Továbbá egy díjjegyzék, a sisalrostokért, melyek a német gyarmatokban termelt Sisal-Agavéből készül, szinte kiadatott. Mindkét kiadvány megszerezhető a Hauptstelle der Deutschen Landwirtschafts-Gesellschaft Berlin, SW., Desauer Strasse 14. utján.

**A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület** gróf Andrassy Sándor elnöklésével tartott igazgatóválasztmányi ülésén a Komárommegyében létesítendő műtrágyagyár pártfogá-

sát határozta el, majd örömmel vették tudomásul, hogy mozgalom indult meg a felsőmagyarországi vármegyék gazdáinak és gazdatársadalmi szervezeteinek körében is egy Miskolczon felállítandó műtrágyagyár létrehozása érdekében. A földmívelésügyi miniszter évi segítségének engedelmzésével kapcsolatban rendezték az egyesület titkárának fizetését és az egyesületnél üresedésben levő segédtisztviselői állásra Szabó Jenőt nevezték ki.

**A borsodmegyei gazdák gyűlése.** A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület Miklós Ödön elnöklésével tartott közgyűlésén Vértessy Tivadar ügyvezető titkár az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést mutatta be. A jelentés szerint kiválóan sikerült az egyesület által rendezett ló- és szarvasmarhajazás, bevált a miskolczi országos sörárpavásár és mindenképpen kielégítette a gazdákat a közel 13 000 koronás értékű külföldi tenyészállat-import is. A jelentés tudomásulvétele után a számadásokat állapították meg, majd a belső ügyeket intézték el.

**A Balatoni Szövetség** nyári közgyűlését nagyközönség részvétele mellett dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő elnöklésével, a Veszprémmegyei Balatonaliga fürdőhelyen tartotta meg. Napirend előtt dr. Kmetty Károly egyetemi tanár, a helybeli fürdőegyesület elnöke üdvözölte a Balatoni Szövetséget és mondott köszönetet azért az elhatározásért, hogy a szövetség ez évi közgyűlését Balatonaligán tartja meg. Ezután Cséplő Ernő titkár olvasta fel terjedelmes jelentését, mit a közgyűlés egyhangú helyesléssel vett tudomásul. Az indítványok tárgyalása során Hegedüs Nándor egyes adónemek leszállítását sürgető indítványát bővebb megvitatás céljából egy szűkebb körű bizottság elé utalták. Mangold Gusztáv Tihany és Szántód között gőz- vagy villamoserőre berendezett közpötlekedést ajánl. A közgyűlés az indítvány felett nem határozott, mert a kérdést már tanulmányozzák. Nógrády László indítványára kimondták, hogy a szórakozás céljából üzött horgászás olcsóbbá tétele érdekében lépéseket tesznek. Erre a választmány kiegészítésére került a sor. Végül K. Nagy Dezső kir. főmérnök tartott előadást a Balaton víziközeledéséről és a dunai vízi összeköttetéséről. Gyakorlati példával igyekezett bebizonyítani, hogy a csatorna megépítése esetén nem kell attól félni, hogy a Balatonból több viz megy le, mint a mennyit a fürdőtelepek érdekében le szabad engedni. A mindvégig nagy figyelemmel hallgatott előadást zajos tetszéssel honorálták.

**Műtrágyagyár Komáromban.** A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére — különösen a szomszéd vármegyék gazdasági egyesületei támogatásával — egy Komáromban felállítandó műtrágyagyár érdekében élénk mozgalom indult meg és a mennyire gazdáink érdeklődéséből következtetni lehet, a komáromi műtrágyagyár felállítása remélhető is. A kezdeményező egyesület a gyár felállításával kettős célt óhajtott elérni, nevezetesen, hogy mint *kartellen kívüli gyár, olcsóbban szolgáltatassa a műtrágyát — és hogy abban a nyereségben, a mit a műtrágyagyártás eredményez, maguk a gazdák részesülhessenek.* (A kartell az összes tavaly eladott 18.000 vagon műtrágyán négy millió koronát nyert, a mi 40—50% hasznot jelent.) A felállítandó gyár egyelőre 4000 vagon műtrágya előállítására rendezkedik be, a miért is az alaptőke 4000 drb 500 korona névértékű névre szóló részvényre osztatik fel. Minden részvény tulajdonosát azon jog illeti meg, hogy minden darab részvénye után évenként 100 métermázsza műtrágyát vehessen át az igazgatóság által megállapítandó

kedvezményes áron. A vállalat a műtrágyát mindenkor a kartell jelenlegi árainál olcsóbban fogja a részvényesek rendelkezésére bocsájtani. A terv, a szándék tehát, a mint látható, nemcsak dicséretreméltó, de a gazdasági érdeket tekintve, kiváló fontossággal is bír és azért, a ki a mostanában oly sűrűn hangoztatott többtermelésre s így jövedelme fokozására törekszik az mindenestre jól teszi, ha a vállalat támogatásában részt vesz. *Alapítási tervvel és részvényjegyzési ivvel a komáromvármegyei gazdasági egyesület szívesen szolgál.*

**Uj czukorgyárak Bulgáriában.** A közelmúlt napokban Bulgária Filippopol városában 6 millió frank tőkével egy új, orosz és francia tőkékből és bankokból álló részvénytársaság alakult arra a célra, hogy több új czukorgyárat létesítsen, a mire nézve már a kormánytól konzessziót és állami kedvezményt kapott. Egy gyár, melynek építését már meg is kezdték, Filippopolban létesül, a többiekre nézve pedig most szemelik ki az alkalmas helyeket. Az új alakulásban a legfőbb érdekeltiséget a párisi Sociéte Fonciére d'Orient és a pétervári Kereskedelmi és Iparbank, az Orosz-ázsiai bank és Francia-szerb bank vállalták, de részt vesznek a vállalkozásban magánosok és magán bankcégek, köztük az ismert francia L. Dreyfus et Co. is.

**Hagymaüzlet.** Az idej hagymaüzleti konjunkturáról a m. kir. Kereskedelmi Muzeum több tüzetes jelentést kapott a melyekből itt a következőket emlíjük fel: *A német birodalom* hagymatermése jó középpozammal biztat, de az árak csak augusztus végén fognak kialakulni. Most az egyiptomi hagyma van a piacon, melynek ára ab Berlin 20—22 márka. *Oroszországban* a hagymatermés kilátások általában kielégítő. A hagymát augusztus végén szedik. *Törökországban* az export szempontjából Rodosto környéke jöhet számításba, a hol 7½—8 millió kg. termést remélnek. Más vidékek hagymatermése, bár jelentékeny, a szállítási nehézségek miatt nem jöhet számításba. A hagymát július 15-ike és aug. 10-ike közt szedték. *Hollandiában* kielégítő termést várnak, de ajánlatok csak augusztus végén várhatók. *A francia* hagymaüzletről sorra ismerteti az Angers vidékéről, Oise, Seine et Oise megyék hagymatermését és a bretagnei hagymát, nemkülönben a cavailoni (Avignon közelében) fokhagymatermést. Megjegyzendő, hogy rendszerint csak januártól májusig lehet magyar hagymát Franciaországban elhelyezni, mert addig a szükségletet a belföldi termelés fedezi. Hagymakivitelünket Franciaországba nagyon megnehezíti az, hogy a fuvardíj 8 és fél frank, a vám 6 frank és a magyar hagyma Makótól Párisig 3—4 hétig utazik, míg az egyiptomi hagyma, melynek fuvardíja 3 frankkal olcsóbb, 12—14 nap alatt érkezik Párisba.

**A pécsi borközraktár.** A szőlők jövedelmességének biztosítása végett a földmívelésügyi kormány kiváló sulyt helyezvén az okszerű borkezelés fejlesztésére és a borértékesítés előmozdítására, az ország fontosabb borvidékein oly állami borpinczéket létesít, a melyekbe a szőlősgazdák bortermésüket szakszerű kezelés és előnyösebb értékesítés céljából bekuhdhetik. Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter Pécs város törvényhatóságának fölterjesztésére a tervbe vett tíz állami borközraktárak egyikét Pécssett az ország egyik legkiválóbb bortermelő vidékének gócpontján állítja föl. A város ennek ellenében kötelezte magát, hogy a borközraktár fölépítését és fejlesztését anyagilag és erkölcsileg is támogatni fogja.

### A szabadalmazott

# „JURENÁK EKE“

szerkezete egyszerű,  
kezelése könnyű,  
szabályozása gyors,  
kb. 50%-kal többet szánt,  
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,  
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.



**Gazdakongresszus Szegeden.** A „Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete“ és a „Szegedi Gazdasági Egyesület“ által szeptember hónap 22. és 23. napjain Szegeden rendezendő bor-, szőlő- és gyümölcskiállításal egyidejűleg gazdakongresszust is tartanak. A kongresszus előadói Istvánffy Gyula egyetemi tanár és Jablonovszky József a m. kir. rovarügyi állomás igazgatója lesznek, kik a peronoszpora elleni védekezés legújabb tapasztalatairól és a szőlőmoly elleni védelem eredményeiről fognak előadást tartani. Ugy a kiállításra, mint a kongresszusra kedvezményes jeggyel utazik a gazdaközönség. A kiállításra és a kongresszusra már most lehet jelentkezni a két egyesület titkári hivatalában.

**Országos szőlőkiállítás Budapest.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete szeptember hónap végén, vagy október elején országos jellegű szőlőkiállítást rendez Budapesten, ha a csemegezőlő termése mennyiségileg és minőségileg megfelelő lesz. Az egyesület igazgatósága már most kérdést intézett az illetékes tényezőkhöz, hogy a helyzet ilyen kiállítás rendezésére alkalmas-e? Mihelyt erre vonatkozólag kedvező választ kap, azonnal szétküldik a nagyobb csemegezőlőtermelőkhöz a részvételi felhívásokat. Addig is mindennemű felvilágosításért a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének titkári hivatalához (Budapest, IX., Üllői ut 25) kell fordulni.

**Románia szőlőtermése.** Bukarestből jelentik: Románia szőlőtermését a kedvezőtlen időjárás teljesen tönkretette. Abszolút rossz termés várható. A Jassyban tervezett őszi szőlőkiállítás ez évben elmarad.

**Peronoszpora.** Az Ampelologiai Intézet folyó hó 8-ról közli, hogy a július hó 31-től augusztus hó 8-ig az intézetbe érkezett peronoszporás vizsgálati anyag alapján a Peronoszpora megjelenését újabban a soproni (Sopronm.), párkányi (Esztergom), enyingi (Veszprém), nagyatádi (Somogy), pécsi, pécsvárad (Baranyam.), eszéki (Verőcem.), kiskőrösi (Pestm.), csongrádi (Csongrádm.), béli, tenkei (Biharm.), tiszafüredi (Hevesm.), miskolci (Borsodm.), rimaszombati (Gömörm.), abaujszántói (Abauj-Tornam.), szobránczi (Ungm.), halmi (Ugocsa) és homorod-oklándi (Udvarhelym.) járásban állapította meg. Azonkívül számos olyan járásból is érkezett peronoszporás anyag, a melyekről az eddig szóló jelentésekben már szó volt. A fentjelzett időszakban az időjárás igen ellentétes volt; a szélsőséges meleg és szeles hűvös között váltakozott. A mi állandó eleme volt az időjárásnak, az a gyakori, az ország minden táján előfordult és jobbára bő csapadékkal járt zivatarok, helyenként sulyos jégverések. A meleg napok állandó magas hőmérséklet az Oidium fellépésének és terjedésének kedvezett. A szőlőbogyó bórrohadása is nagy mértékben jelentkezett, mely ellen már védekezni nem lehet, a megtámadott bogyók megbarnulnak, leperegnek, mert ezek a Peronoszpora infekciót korábban már a virágzások kaphatták meg. De hogy a baj át ne terjedjen azokból a fürt ép bogyóira, ajánlatos a rézkénpporral való porozás, mely szer egyben a fürtöt az Oidiumtól is megvédi. — Folytatásként f. hó 14-éről közöltetik, hogy az intézetbe érkezett peronoszporás vizsgálati anyag alapján a peronoszpora megjelenését a nagyszombati (Pozsony m.), párkányi (Esztergom m.), szécsényi (Nógrád m.), soproni (Sopron m.), tatai (Komárom m.), nagyatádi (Somogy m.), pécsi (Baranya m.), zentai (Bács m.), nagyszentmiklósi (Torontál m.), béli, székellyhidi, margittai (Bihar m.), kiskőrösi, nagykátai (Pest m.), kunhegyesi (Szolnok m.), rimaszombati (Gömör m.), miskolci (Borsod m.), abaujszántói (Abauj-Torna m.), sátoraljai (Zemplén m.), szobránczi (Ugocsa m.), marostordai (Torda-Aranyos m.) és kézdivásárhelyi (Háromszék m.) járásban állapította meg. Kedvez a peronoszporának a nagymérvű hőcsökkenés a nyomába járó ködökkel és a majd mindennapos, részben igen bőséges csapadék. Arra kéri az intézet az ország összes szőlősgazdait, hogy mielőtt a peronoszpora csak nyomokban is mutatkoznék szőlőjükben, haladéktalanul küldenének az intézetnek (Budapest, II., Debrői-ut 15.) vizsgálati anyagot a beteg növényrészekből (levél, fürt, bogyó) még akkor is, ha a bajt egyébként maguk is felismernék és az ellene teendőket tisztában lévén, nem óhajtanák az intézetnek külön tanácsát. A beküldés céljából portómentes borítékot, a védekezéshez utmutatást díjtala-

nul mindenkinek küld az intézet, a ki az iránt hozzá fordul.

**A Magyar Földhitelezési intézet gyümölcs-tenyésztési jutalmai.** A Magyar Földhitelezési intézet a községi faiskola kezelő tanítók és a gyümölcsfatermesztést oktató községi kertészek részére a gyümölcsfatermesztés, terjesztés és oktatás terén szerzett érdemeik jutalmazására az 1912. évre huszonegy jutalomdíjat tűzött ki. A jutalmak szétosztására alakult bizottság csak tizenkilenc jutalmat talált kioszthatónak.

**Gépek a mezőgazdaságban.** Franciaország földművelésügyi minisztériuma által megjelent összeszámlálás adatai szerint most 13 millió darab mezőgazdasági gép van a francia mezőgazdaság szolgálatában. E gépek összesen négyezer millió frank értéket képviselnek. Németországban a múlt évben körülbelül 3200 gőzeke volt használatban. Magában Poroszországban 585 gőzeke működött, melyből 372 darabot Anglia szállított, 213 darabot pedig Oroszországban gyártottak.

**Az ideai sarjuterme.** Ritka esztendő az ideai Budapest és környékének sarjuterme nézve. A nedves kaszálókon és réteken már július közepén láthatók voltak a bőtermésű sarjpetrenczék; most fejezik be a szárazabb területeken a sarjukaszálást. Kijelentés van tehát arra, hogy eme természetes kaszálók és rétek nagyobb részén az idén második sarjukaszálás is megörvendeztetni a gazdákat.

**A saazi komlópiacszóról.** Az OMGE tudósítójának jelentése szerint az utolsó időben a saazi piacon egy természetek, mint a fogyasztók és a közvetítő kereskedelem várakozó állápontra helyezkedtek. A komlókereskedés állása és a rendkívüli kedvező időjárás jó középhozamra nyújtanak kilátást és a mily arányban javulnak a terméskilátások, oly arányban csökkennek az árak, úgy hogy legutóbb az 1911. évi saazi komló 50 kilogrammonként 140—160, az idegen komló pedig 80—120 korona ár mellett csak kisebb tételekben és szórványosan talált vevőre. Az új árut alig keresték. Egyébként a komlónövény állása egyre javul, mert az időjárás rendkívül kedvező. A napokban a legszebb kilátások mellett már kezdetét veszi a szedés.

**Beiratások a kassai m. kir. gazdasági akadémiába.** A kassai m. kir. gazdasági akadémián a beiratkozások az 1912/13. tanévre f. évi október hó 1—8-ig személyes jelentkezés alapján történik; október 9—15-ig a beiratást írásbeli kérvényre a tanári testület engedélyezheti. Ezen határidőn túl november hó 1-ig csak a m. kir. földművelésügyi miniszter adhat engedélyt a beiratásra. Az akadémiába rendes hallgatók felvehetőek, a kik a gimnáziumi vagy reáliskolai tanulmányokat elérték vizsgálat sikeres letételével befejezték, valamint azok, a kik a felső kereskedelmi iskolai tanulmányokat elérték vizsgálatát jeles eredménnyel letették. Rendkívüli hallgatók lehetnek: 1. teljes kora férfiak; 2. főiskolák hallgatói, vagy 3. oly egyének, a kik felsőbb tanintézeti tanulmányaik befejezése után az akadémián csak egyes tantárgyakat óhajtanak hallgatni. Az akadémiával kapcsolatos konviktusban a hallgatóság lakás, élelmezés, mosás, világítás és fűtésért félevenként előlegesen 220 koronát fizet. A konviktusban 10 állami félfizetéses hely van rendszeresítve, a mely helyekre jó előmenetelű szegénysorsú fiatal emberek pályázhatnak. Ugyancsak szegénysorsú jó előmenetelű hallgatók tan- és vizsgadíj elengedésben, továbbá ösztöndíjban részesülhetnek. Bővebb felvilágosítást ad az akadémia igazgatósága.

**Borsajtók.** Mainap a bormustot a cefzéből majdnem kizárólag sajtólással nyerik minden modern pinczészetben, még pedig kisüzemekben csavarorsós vagy felsőnyomású sajtókkal, nagyüzemekben „hidraulikus sajtókkal“. A mezőgazdasági gépipar tehát arra törekedett, hogy a bortermelőknél olyan sajtókat szállítson, melyek nagy munkát végezhetnek a legcsekélyebb erő és idő felhasználása mellett. A forgalomba kerülő számos szőlősajtó közül *Ph. Mayfarth és Társa, Wien (Bécs), II., Taborstrasse 71. szám alatt* fennálló gazdasági gépiparnak készítményei terjedtek el igen gyorsan szolid szerkezetük és nagy munkaképességük révén. A kisüzem számára tekintetbe jönnek főleg a „National“, „Mignon“ és „Gnom“ jelű sajtók. Ezek mindannyian zománcz-fénylakkal bevont tányérral és két kovácsolt vasu abronccsal összefogott kétrétű tölglyafakosárral vannak ellátva. Egyszerű kereszt- és emeltyücsavaru nyomósszerkezettel és aczél-csavartengellyel dolgoznak. Ilyen kis

sajtók köbtartalma 5 és 100 liter között ingadozik. Nagy pince-gazdaságok számára a Mayfarth-féle „Herkules“ jegyű gyümölcs- és szőlősajtók, a legkülönbözőbb kivitelekben kiválóan alkalmasak, mert velük jelentékeny munkaadományt lehet elérni csekély erőfeszítéssel. Felhívjuk az olvasók figyelmét a Mayfarth Ph. és Társa, gazdasági gépipar gyümölcs- és szőlősajtóira és a nevezett cég szívesen hajlandó minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve különleges árjegyzékeket küldeni, valamint mindennemű részletes felvilágosítást nyújtani.

**Kwizda-féle korneuburgi marha tápor.** Ezen rég kipróbált diätetikus szer elősegíti a lovaknál, szarvasmarhákban, valamint a többi háziállatoknál, az emésztést, az anyagcserét és étvágyat. Naponkénti néhány evőkanálnyi kis adagokat a lovak megnevesített zabjába vagy a tehének takarmányába keverve nagyon ajánlatos teljesen egészséges állatoknál is, hogy azok ellentállóbakká legyenek és így ne essenek áldozatává a katarusoknak, az anyagcsere és emésztés okozta zavaroknak.

## APRÓK.

**A gazdasági hidaknál,** melyeken 30 q-nál nagyobb terhek nem közlekednek, következő méretek betartása ajánlatos a felépítménynél. Ha a hid 1—11 méter hosszú, legyen a hordozó gerendák egymástól távolsága 1.1 m., ezután fokozatosan 5—6 cm-rel szűkebb, úgy hogy p. o. 30 m. hosszúságnál csak 0.5 m. Hogy ha ezen köz 1.1 m., akkor a hidburkolatot képező padló 7.5 cm. vastag legyen, ha botfa 15 cm. Hogy ha ezen köz 0.9 m., akkor a hidburkolatot képező padló 6.5 cm. vastag legyen, a botfa 13.5 cm. Hogy ha ezen köz 0.7 m., akkor a hidburkolatot képező padló 5.5 cm. vastag legyen, a botfa 12 cm. Hogy ha ezen köz 0.5 m., akkor a hidburkolatot képező padló 4.5 cm. vastag legyen, a botfa 10.5 cm.

**Az anyarozs** csak egyenetlenül virágzó rozsnál található, mi a rozsmag gyenge minősége vagy a csorbasága által jön létre, de hibás vetés, ligetes állás, a mag egyenetlen mélységre hozása stb. által is. Ujjonnan tenyésztett teljes kalászu rozsfajtáknál ki van zárva az anyarozs fellépése, feltéve hogy nincs hiba a vetés körül. Tehát a ki lelkiismeretesen vet és a rozszárt állására ügyel, valamint a növény táplálásáról gondoskodik, annak nem lesz anyarozsa, mert ilyen rozsz rendszeresen fejlődik egyszerre virágzik s ha nem lesz csorba kalászu, hirmondója sem lesz benne az anyarozs.

**Korai burgonya és kései fagyok.** A kései fagyok leginkább a talajmélyedésekben lépnek fel, míg az emelkedések többnyire mentve vannak. Nagyrészt az északi és északkeleti szelekkel jönnek a fagyok. Nyirkos időjárásban a fagyok nagyobb, mint száraz időben. A lazított talaj jobban lehül, mint a megülepített, melybe a fagy és nedvesség nem hat oly mélyen, ez az oka, hogy a megkapált vagy éppen fel is töltögetett burgonya, különösen nedves időben könnyen elfagy, azért ajánlatos ezen munkálatok végzését akkorra hagyni, mikor már nem kell utófagyoktól tartani.

**Foltok a lóherésben.** Ha egérkár következtében a lóherésben foltok keletkeznek, azokat legtanácsosabb korcsere és olaszperje magkeveréssel behinteni. A vetésnek igen gondosnak kell lenni, a mennyiben ezen foltokat a vetést megelőzőleg nehéz boronákkal kell megjáratni, míg a vetés után csakis könnyű boronákkal kell a magvakat alátakarítani, nehogy azok túlmélyre kerülve nehezen tudjanak kikelni.

**Cserépnövények trágyázása és átültetése.** Cserépnövények trágyázásánál figyelemmel kell lenni az iránt, hogy mindenféle trágyafajtát csakis higitott állapotban szabad felhasználni. A gyökerek csak igen kis mennyiségű tápanyagot képesek felvenni, tehát felesleges volna őket túlságosan etetni, mert ezzel könnyen megsérthetnénk a növényeket, sőt különféle betegségeket hozhatunk létre. A természetes trágyák, p. o. galamb- és marhatrágya, vér stb. nem használhatók friss állapotban, hanem csak kikerjedve. E célból vízben feloldjuk s 14 napig vagy tovább is, állni hagyjuk őket; ezen oldat lassanként megfeketedik, ez a legbiztosabb jele a kikerjedésnek. Ilyen folyadékhoz hetenként újból öntünk vizet s aztán öntözhetjük az edényben levő növényeket. Csak este vagy esős, borult időben öntözünk, illetve trágyázzunk s sohasem



napfényben vagy forró napon. Buján fejlődő nagylevelű vagy sásu növények, hogy egészségesek maradjanak s növekedésükben meg ne akadjanak, tavasztól nyár végéig 2-szer 3-szor átültetendők, de mindig valamivel nagyobb cserépbe. Más növényeknek elég az egyszeri átültetés, míg a nagyon lassan fejlődők csak minden 2—3-ik esztendőben ültetendők át.

**Mákszár felhasználásáról.** Mákot termesztő gazdaságokban sokszor nem tudnak mit csinálni a felhalmozódott mákszárral. Erre nézve azt tanácsoljuk, hogy legjobb lesz azt feltüzelní s hamuját a komposztra vinni, vagy egyenesen a szántóföldeken elszórni. Hektáronként körülbelül 20 q. mákszárra számíthatunk, tehát meg lehetős sok tüzelőanyagot szolgáltat. De, a hol így értékesíteni nem lehet, ott a mákszár a bírkák elé tehető. Ezek a mákszárnak nagy részét elfogyasztják s csak a legvastagabb és legkeményebb szárrész marad vissza. Különbö a mák szára 6.7% proteint, 1.5% nyerszsírt, 36.1% N.-mentes extractanyagot 31.53% nyersrostot, 9.37% ásványi anyagot 14.8% vizet tartalmaz. Ezen számok azt mutatják, hogy körülbelül olyan takarmányértéke van, mint a borsószalmának.

**A gyümölcsfák sárgasága ellen,** az oltás vasvitriollal ajánlatik a törzsbe. Másrészt vasgálic helyett bórsavas éleget is ajánlanak. A vastartalmú só fafuróval készített lyukba öntetik s pedig úgy, hogy a furat a fa vastagságának  $\frac{1}{10}$  résznyi bőségével birjon, az a törzsének közepéig hason. Némelyek február, mások június hónapot ajánlják e művelet kivételére legalkalmasabbnak.

## KERESKEDELEM, TOZSDE.

### Napijelentés a gabonatózsdéről.

— 1912. augusztus 14. —

A határidőpiacon a tegnapi zárathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 3 fillérrel, az új tengeri 3 fillérrel augusztusi tengeri 1 fillérrel gyöngült, az októberi zab teljesen változatlan maradt.

Eladatott:

**Ó-buza.** Tiszavidéki: 200 mm. 80 kgr. 23.80 K, 250 mm. 79 kgr. 23.70 K.

**Buza.** Tiszavidéki: 700 mm. 81 kgr. 23.40 K, felső, 1300 mm. 80 kgr. 23.25 K, felső, 100 mm. 80 kgr. 22.60 K, felső, kev., 200 mm. 80 kgr. 23.25 K, felső, 100 mm. 79.5 kgr. 23.40 K, 100 mm. 79.5 kgr. 23.30 K, 200 mm. 79.3 kgr. 22.07 K, kev., 200 mm. 79.5 kgr. 22.70 K, kev., 100 mm. 80 kgr. 22.70 K, 500 mm. 79 kgr. 23.55 K, 1500 mm. 79 kgr. 23.50 K, 300 mm. 79 kgr. 23.50 K, 300 mm. 79 kgr. 23.40 K, 1000 mm. 79 kgr. 23.55 K, 600 mm. 80 kgr. 23.55 K, 200 mm. 79 kgr. 23.45 K, 200 mm. 79 kgr. 23.40 K, 200 mm. 79 kgr. 23.20 K, 100 mm. 79 kgr. 23.10 K, 400 mm. 79 kgr. 23.05 K, felső, 200 mm. 78.5 kgr. 23.30 K, 200 mm. 78.5 kgr. 23.15 K, kev., 100 mm. 78 kgr. 23 K, kev., 300 mm. 78 kgr. 23 K, 1500 mm. 78 kgr. 23.30 K, 600 mm. 77.5 kgr. 22.30 K, felső, kev., 100 mm. 77 kgr. 22.80 K, felső, 60 mm. 77 kgr. 22.50 K, kev.

**Fehérmegyei** 1350 mm. 79.5 kg.-os 23.40 K, 1530 mm. 79.5 kg.-os 23.40 K, 1750 mm. 78 kg. 23.40 K, 2250 mm. 78 kg.-os 23.40 K.

**Pestvidéki** 300 mm. 82 kg.-os 23.40 K, 400 mm. 80.5 kg.-os 23.65 K, 400 mm. 80 kg.-os 23.65 K, 100 mm. 80 kg.-os 23.20 K, 100 mm. 80 kg.-os 23 K, 1350 mm. 79.5 kg.-os 23.40 K, 500 mm. 79.5 kg.-os 23.10 K, 300 mm.

79.5 kg.-os 23.95 K, 400 mm. 79 kg.-os 23.30 K, 300 mm. 79 kg.-os 23.20 K, 1200 mm. 79 kg.-os 23.25 K, 250 mm. 79 kg.-os 22.95 K, 600 mm. 78 kg.-os 23.20 K, 100 mm. 78 kg.-os 21.20 K, üszkös.

**Felsőmagyarországi** 200 mm. 77.5 kg.-os 22.20 K  
**Rozs.** 400 mm. 18.50 K, 100 mm. 18.50 K, 1050 mm. 18.60 K, 500 mm. 18.60 K, 100 mm. 18.60 K, 1500 mm. 18.60 K, mind pp.

**Zab.** 200 mm. 20.20 K, 100 mm. 20.15 K, 100 mm. 20.20 K, 100 mm. 21.75 K, 300 mm. 20.20 K, 200 mm. 20 K, 200 mm. 19.80 K, 100 mm. 19.80 K, mind kpf. mellett.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

### Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre . . . . . 22.92 K  
Rozs októberre . . . . . 18.78 »  
Zab októberre . . . . . 19.28 »  
Tengeri augusztusra . . . . . 19.98 »

## LISZT.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 34.20, 1. sz. lángliszt 33.60, 2. sz. lángliszt 33.00, 3. sz. zsemlyeliszt (külts.) 32.60, 4. sz. zsemlyeliszt 32.20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.80, 6. sz. kenyérliszt 31.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 30.20, rozsliszt I. 29.20, rozsliszt II. 27.40, rozsliszt III. 28.20, korpa, finom 16.00, korpa, durva 17.20 K mm. Tengeriliszt —23—28, tengerikása —30—32 K kg.

### Készaru-tózsde 1912. augusztus 14-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki . . . . .	75	—	79	23.00
" . . . . .	76	—	80	23.30
" . . . . .	77	—	81	24. —
" . . . . .	78	23.30	82	24.25
Fehérmegyei . . . . .	75	—	79	23.40
" . . . . .	76	—	80	23.60
" . . . . .	77	—	81	23.80
" . . . . .	78	23.20	82	24. —
Pestvidéki . . . . .	75	—	79	23.40
" . . . . .	76	—	80	23.70
" . . . . .	77	—	81	23.90
" . . . . .	78	23.25	82	24. —
Bánsági . . . . .	75	—	79	23.55
" . . . . .	76	—	80	23.80
" . . . . .	77	—	81	24.10
" . . . . .	78	23.30	82	24. —
Bánszakai . . . . .	75	—	79	23.55
" . . . . .	76	—	80	23.90
" . . . . .	77	—	81	24. —
" . . . . .	78	23.30	82	24.10
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)			18.60	18.80
Árpa takarmányárú elsőrendű			18.50	18.60
" másodikrendű			18. —	18.40
Köles			20.90	21.20
Zab elsőrendű (új) középminőségű (új)			19.90	20.30
Tengeri belföldi új román v. bolgár			18.55	18.80
Repcekaposztia			—	—

## SZESZ.

Élénk kínálat folytán a szeszüzletben nagyobb forgalom volt és a szeszárak tartott áron zárultak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 215.00—216 koronáig, adózatlanul 76.00—77.00 koronáig, míg ellenben másodkézből több tétel olcsóbb árban kelt el.

*Denaturált szesz* nagyban hordóval együtt 63—63.50 kor.-ig jegyeztetik kötésre. Tartányárú olcsóbb árban kelt el.

*Mezőgazdasági szeszgyárak* részéről kontigens nyers szesz ab termelő állomás 66—67 kor. fix árban és 1.50—1.75 koronáig jegyzésen alól volt ajánlva új termelési idényre szállítva élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 70—71 kor.

*Budapesti zárlatárak nagyban:*

Finomított szesz adózva 215.—216.— K  
Finomított szesz adózatlan 76.—77.00 »  
Élesztőszesz adózva 214.25—214.50 »  
Élesztőszesz adózatlan ———— »  
Nyersszesz adózva 213.—214.— »  
Denaturált szesz 63.00—63.50 »

**Budapesti takarmányvásár.** (IX. kerület, Mester-utca, 1912. aug. hó 16-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozatott a szokott közlegekből 185 szekér réti széna, 55 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 34 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbükklöny stb.), 200 zsák szeska.

A forgalom élénk.

Arak q-ként fillérben a következők:

Régi széna I. r. 840—960, régi széna II. r. 600—780, régi széna csomagolása 000—000, muhar 700—860, zsupszalma 360—440, alomszalma 300—380, takarmányszalma ———, tengeriszár ———, egyéb takarmány ———, zabosbükklöny 800—960, lóhere ———, luczerna ———, köles ———, sarju ———, szalmaszeska 440—480. Összes kocsiszám 300. Összes suly 36.0000 kilogramm

## Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonáraktárak gabona és élelményforgalmáról és készleteiről. 1912. aug. 3-tól 1912. aug. 10-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Буза	Розс	А́рпа	Заб	Тенгері
	mennyisége métermázsákban				
<b>I. Készlet és forgalom.</b>					
Készlet 1912. aug. hó 3-án . . . . .	203683	8403	9115	10372	377778
Betű- 1912. aug. 3-tól 10-ig . . . . .	81436	11451	10862	11545	41207
Kitű- 1912. aug. 3-tól 10-ig . . . . .	54738	1866	3227	8408	66751
Készlet 1912. aug. hó 10-én . . . . .	230386	17988	16750	18509	352134
<b>II. Az 1912. augusztus hó 10-én megállapított készletek részletezése.</b>					
<b>A) Nyilvános áruraktárak</b>					
Barcs . . . . .	14557	578	28	1608	101370
Berettyóújfalú . . . . .	330	—	283	58	25
Békéscsaba . . . . .	24584	—	862	8	2283
Brassó . . . . .	—	—	—	—	—
Budapest . . . . .	30851	1375	409	2274	82549
Csáktornyai . . . . .	1347	—	75	120	9688
Czegléd . . . . .	5384	1426	802	312	4457
Debreczen . . . . .	3204	4192	12	7	—
Déaványa . . . . .	8212	480	802	110	—
Érmihályfalva . . . . .	455	1623	—	84	—
Fiume . . . . .	1386	697	2891	5762	111507
Győr . . . . .	—	800	2157	—	20972
Kába . . . . .	2010	68	203	—	10
Karczag . . . . .	18197	—	—	—	—
Kassa . . . . .	—	—	—	—	—
Kisújszállás . . . . .	17117	4	—	—	34
Kisvárdai . . . . .	3750	1860	—	—	—
Kolozsvár . . . . .	—	—	—	371	208
Marosludas . . . . .	—	—	—	—	—
Maros-Vásárhely . . . . .	—	—	—	—	886
Mátészalka . . . . .	193	437	—	—	859
Mezőkaszony . . . . .	4036	212	—	—	—
Mezőtúr . . . . .	35647	158	814	2.8	94
Miskolc . . . . .	2142	73	415	—	130
Nagybecskerek . . . . .	13205	—	—	351	880
Nagykanizsa . . . . .	1445	1172	3169	121	3960
Nagykároly . . . . .	9	81	—	—	—
Nagyszalonta . . . . .	16296	—	—	—	1
Nagyszében . . . . .	751	154	82	418	948
Nagy-Várad . . . . .	2406	31	1.1	3	—
Nyíregyháza . . . . .	262	1549	—	—	256
Nyitra . . . . .	—	—	2766	—	84
Pancsova . . . . .	977	—	—	—	1054
Pozsony . . . . .	—	—	—	—	—
Szarvas . . . . .	10859	—	441	170	1976
Szatmár-Németi . . . . .	562	210	—	407	—
Szeged . . . . .	1635	—	—	—	274
Szombathely . . . . .	—	—	—	—	636
Temesvár . . . . .	965	—	—	70	328
Versecz . . . . .	6880	—	—	101	4245
Eszék . . . . .	94	—	—	—	465
Sziszek . . . . .	—	—	—	—	—
Zágráb . . . . .	—	—	—	—	—
Zimony . . . . .	495	—	493	—	—
<b>B) Szövetségi gabonáraktárak.</b>	4760	583	103	92	100

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társaszerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

## Tenyészsértéseladás.

Tenyészfeloztás következtében uradalmunkban eladásra kerül **150 drb 2—3 éves mangalicza tenyészkocza**, melyek a híres Lovassy-Wertheimstein tenyészetből származnak, július 15-én bugattatva, átvészelték. **12 darab Lovassy-féle mangalicza tenyészkan**, Áruk **K 200.**— darabonként. Berkshire-i tenyészetből **21 darab 2 éves telivér importált tenyészkan**, **89 hasas kocza K 200** darabja. Süldőkoczák darabja 45 kiló, 8 hónapos K 1.30 kilónként. **16 drb** yorkshirei és lengyel sertés keresztjező, 2 éves **koczák K 200** Egy eredeti importált **yorkshirei kan 250 K. 5 darab 1 éves kocza K 1.40** per kiló. 4 választott malac K 1.60 kilónként. Ajánlatok **Gróf Nákó Sándor** nagyszertmisklósi uradalmához intézendők.

## A szőlő trágyázása.

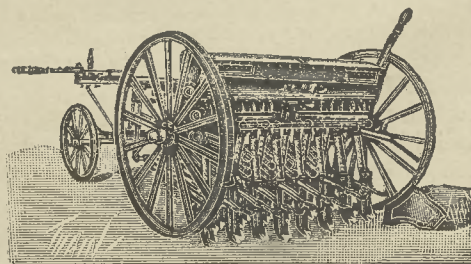
Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára **3 korona.** Ajánlott küldéssel **3.45 korona.** Utánvétellel küldve **3.65 korona.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy mikélt kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV. Múzeum-körut 7.**

## SZÜCS ÖDÖN MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VÁLLALATA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 66.

Ajánlja a hírneves **Pracner-gyártmányu**

szab. „**KINCSEM**” vetőgépeit



a legújabb és egyike az elismert legjobb rendszerű kombinált **szarbatrágyázó vetőgépeit**, továbbá a legújabb rendszerű **mútrágyaszóval kombinált répagavetőgépeit**, ezenkívül a legkötőbb rendszerű **lánchordó mútrágyaszó gépeit**, valamint összes a gazdasági szakmába **vágó legjobb kivitelű gépeit** jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek Kivánára ingyen és bérmentve Küldetnek.

Viszonteladók kerestetnek.



# A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

## CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA

VILÁGHIRŰ GŐZEKEGYÁR  
VEZÉRKÉPVISELETE.

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

### ELADÓ BIRTOKOK:

#### Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jóminőségű, kitűnő termőképességű, nagyjából szántóföld, uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasuti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközűség mellett. A birtokot országut szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkal, vasuti fővonal mentén, országut mellett forgalmas nagyközűségi felőlányira.

#### Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1364 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól felőlányira.

#### Vas megyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók. — Veszünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetítünk. — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. — Minden kérdésködére gyors és kimerítő választ adunk.

**Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya**  
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

## Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám a.

**Biztosítási alap:** Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488,780<sup>00</sup>—, tartalékok 2.819,596<sup>25</sup>, összesen: 5.308,376<sup>25</sup> korona. 1901. évi felesleg 90,349<sup>—</sup>, 1902. évi felesleg 59,782<sup>26</sup>, 1903. évi felesleg 109,381<sup>73</sup>, 1904. évi felesleg 72,438<sup>23</sup>, 1905. évi felesleg 61,730<sup>60</sup>, 1906. évi felesleg 39,243<sup>65</sup>, 1907. évi felesleg 41,377<sup>32</sup>, 1908. évi felesleg 81,088<sup>76</sup>, 1909. évi felesleg 106,589<sup>64</sup>, 1910. évi felesleg 120,164<sup>38</sup>, 1911. évi felesleg 148,378<sup>16</sup> korona.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban rész-sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezetnél fognak biztosítani, tíz százalékos díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819,596<sup>25</sup> koronára ruginak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat úján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközölte. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jólékonyszélu működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

MÁGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ORAUZLETE.

Alapítva 1847.

**Brausweller Janos**  
Szeged

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással  
**RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

**SZAB.**

# „REKORD II.”

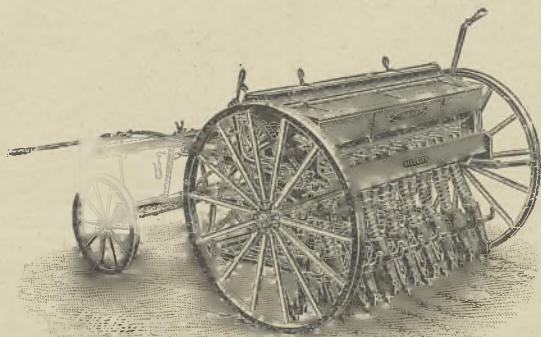
mütrágyavető-szerkezettel kombinált  
**sorvetőgép.**  
Sorba vet, sorba trágyáz!

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmánya.

A sorbatrágyázás nagy

terméstöbbletet ered-

:: ményez. ::



A sorbatrágyázás által

kb. 50% mütrágya meg-

:: takarítás érhető el. ::

**SZAB.**

# „REKORD II.”

a létező legtökéletesebb sorvetőgép,  
a legideálisabb mütrágyaszóró, az  
egyedüli kifogástalanul működő  
**kombinált vetőgép.**

A szab. „REKORD II” az egyedüli kombinált vetőgép, a melylyel a sorba való vetés és a sorba való trágyázás egyidejűleg kifogástalanul végezhető.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

**A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,**  
**BUDAPEST.**



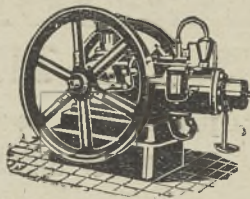
# „CLIMAX“

nyersolajmotor

**Pénzt takarít meg!!**

Legolesőbb, legbizto-  
sabb üzemerő. — Ver-  
senyképes árák. —  
Elsőrangú minőség. —  
Több 100 referenzia.

KÉRJEN AJÁNLATOT.



**Bachrich és Társa**  
**Betéti társaság**  
**Budapest, V/v., Váci-körút 59.**  
Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnczim: „CLIMAX“

I. STEIERORSZÁGI BAROMFITENYÉSZTÉSI EGYESÜLET GRÁZBAN.

## MEGHIVÓ

az I. osztrák és magyar mezőgazdasági tájfajták **haszonbaromfi kiállít-  
ására** Grázban, (Iparcsarnok) 1912 október 17-től 20-ig.

Bebocsájtást csakis osztrák és magyar benszülött és ugyanitt létrejött baromfifajták nyer-  
nek, beleértve a galambokat.

**2500 korona pénzdíj!** **70 nagyrértékű tiszteletdíj!**  
**Helydíj nincs!** Pontos prospektusokat kívánatra az „I. Steierországi Baromfitenyészési  
Egyesület“ Gráz, (postafiók) ingyen és bérmentve küld!

Az **Ujnépi uradalom** (u. p. Nagykanizsa) az idei **champion és  
első díjjal** kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendű, jól  
tejelő anyaktól származó

## telivér simmenthali bikák

állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadtának előjegyzések július hónapban  
szállítható választott **telivér göndörszörű** orbáncz ellen oltott **Linkoln**  
kan és emse malacokra. Idősebb telivér **Linkoln** kanok és koczák már most  
szállíthatók; ugyancsak westfáliai **Linkoln** keresztezések is.

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya leg-  
célszerűbb értékesítésére.

*Mezőgazdák  
alapítanak burgonyaszárító-berendezést és  
gyártsanak burgonyapelyhet!*

**A burgonyapelyhely a legjobb erő- és  
hizlalo takarmány.**

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül

400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy  
egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral  
kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilá-  
gosítással, árajánlattal, nyom-  
tatványokkal készséggel  
szolgál



**Schein Gyula**  
magánmérnök  
Budapest,  
IX., Lónyay-u. 25.

## KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár  
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö-  
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

**Budapest, V., Szabadság-tér 11.**

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmen-  
tes ponyvák** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repcze-  
ponyvák**, **nyers és ruggantázott kender-tömlőket**, vízvedreket,  
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

**Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.**

## PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

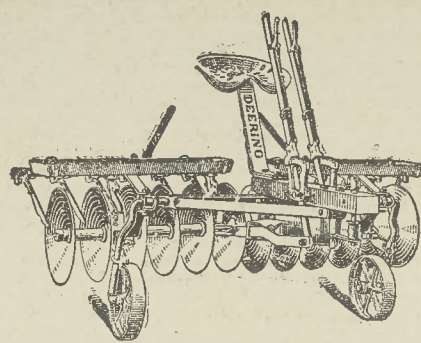
**Budapest, V., Váci-körút 52. sz.**

nagy választékban előnyös áron  
kaphatók: lényeges javításokkal el-  
látott DEERING-féle eredeti amerikai

**tárcsásboronák**

és  
**benzinmotorok,**  
eredeti „WESTFALIA“

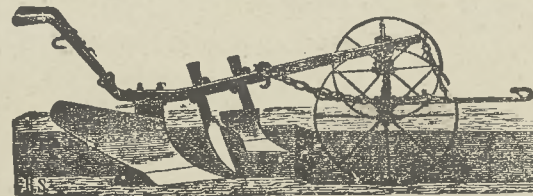
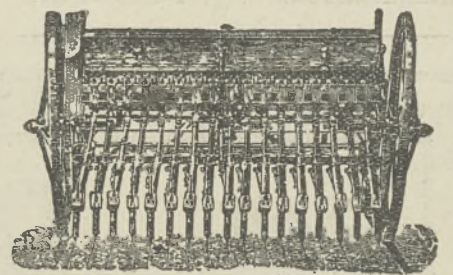
**mütrágya-  
szórógépek**



valódi „SACK“-féle  
ekék, vetőgépek, boronák,

valamint kitűnő

szőlőmivelési eszközök,

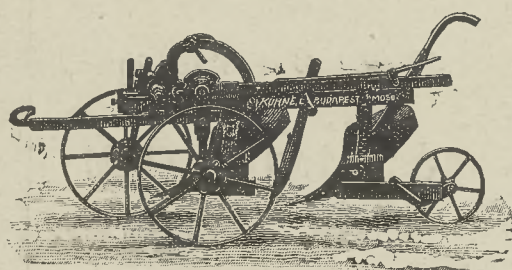


Valódi SACK-féle aczéleke.

„APOLLO“  
meszelő- és  
permetező-

**gépek, szalmakötélfonógépek**

legkitűnőbb szecsavágó- és répavágógépek, takarmánygyors-  
füllesztők, „OHIO“ tengeriszár tépőgépek, amerikai daráló-  
gépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.



— Öszi idény 1912. —

**Egy- és többvasu ekéket, mindenféle talajmivelőeszközöket.**

**A vetőmag előkészítésére:**

**gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,**

**hirneves vetőgépeket:**

legújabb és legtökéletesebb páratlansoru „Royal Drill“ sortrágyázó vetőgépeket,

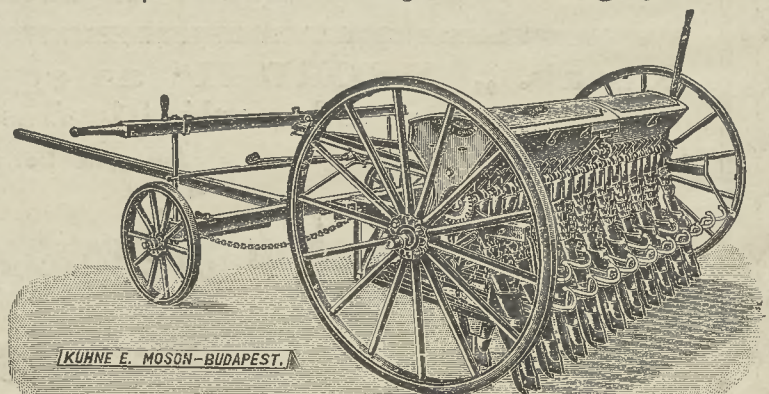
„VERA II“ kanalas sorvetőgépeket, „MOSONI DRILL“

és „PRIMA“ vetőgépeket

elismerett elsőrendű kivitelben szállít:

**KÜHNE mezőgazdasági gép-  
gyár részvénytársaság MOSON.**

**Motorhajtású takarmánykamrafelszerelések.**



KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.



Uj és egy-  
szer használt **zsákok, ponyvák, kölcson és eladás.**

 **Kézi, manilla aratógép kévekötözők**   
 

**kartellen kívül.**

.....  
Távirat:  
**NAGELA.**  
.....

**NAGEL ADOLF** Budapest, Arany János-utca 10.

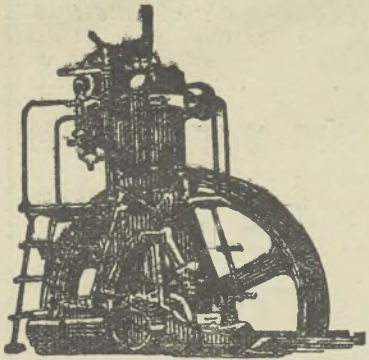
.....  
Telefon:  
**35-92.**  
.....

## Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok  
Benzinmotorok  
Benzinlokomobilok  
Teljes cséplőkészletek  
Hűtő- és jéggyártógépek

**Langen és Wolf**  
mótorgyár

Budapest, VI., Váci-Körút 59.  
Műhely: IX., Mester-utca 31.



## „Gazdasági szerszámkenőcsünk“

az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és  
lőszerszámot fényessé és tartóssá tesz, egy-  
szersmind a legfinomabb boxkenő.

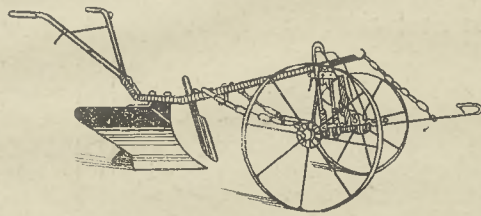
5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér  
bárhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

Turini világkiállításon kitüntetve.

**Benes Testvérek**  
vegyészeti gyára, GYŐR.

**Utólérhetetlen, tökéletes kivitelben!!!**

„**Bächer**“

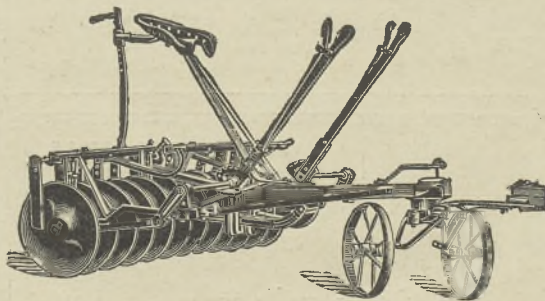


egyetemes aczélekéi és  
egyéb talajmivelő eszközei.

≡ Olcsó árban és teljes szavatosság mellett. ≡

## Hullámos tárcsásju tárcsásborona

**könnyebben jár,  
jobban fordít és  
porhanyit mint a  
más szerkezetü.**



Mielőtt tárcsásboronát vá-  
sárolna, nézze meg avagy  
érdeklődjön a hullámos  
tárcsásju tárcsásboronák  
számtalan előnyei felől.

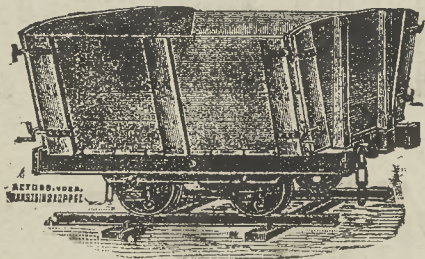
 **Ovakodjon utáztatoktól!! Kérdezze meg gazdatársait gyártmányaink elsőrendű minősége felől!!** 

**Bächer Rudolf-Melichar Ferencz**

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

**Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.**





# RÉPASZÁLLÍTÓ VASUTAK

A beálló répaidényhez ajánlunk:

## VÉTELRE

vagy

## BÉRBE

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

### ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST

Andrássy-ut 102. szám.

FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK **dijmentesen.**

ELSZAKITHATATLAN



## munkásruhák

világhírűek.

- |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|
| Kazántisztító | Molnár        | Permetező     |
| Gépész        | Tűzoltó ruhák | Vizmentes     |
| Vinczellér    | Orvos         | Köpenyek.     |
| Lakatos       | Festő         | Kötények.     |
| Gazdász       | Auto          | Iroda kabátok |

és bármely más hivatalhoz szükséges munkásruhák.

Kérjen **ingyen és bérmentve** árjegyzéket.

# Gutmann J. és Társa

BUDAPEST, VII/9. Rákóczi-ut 16. szám.

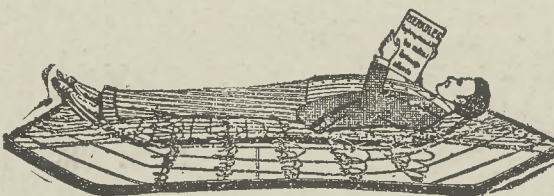
## MEZŐGAZDÁK



## ZUHATAG KÜTJA (SERLEGES-RENDSZER)



Egészséges fekvés hosszabbítja az életet.



Rendkívüli könnyű éstsza fémszerkezet, teljesen féreg és pormenis. Ára mérték szerint **17 korona.**



**Vaságy rézdiszszel**

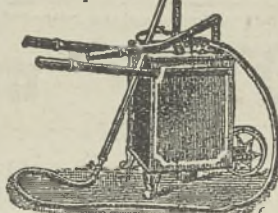
ló sodronybetéttel	32.- K
Vaskeretes ágybetét	11.50 "
Fakeretes	7.- "
Összecsukható ágy 3 matraccaal	17.- "
Laposra összehajtható tábori ágy	17.- "

Vas- és rézbutort leglocoóbban szállít **Prohászka János**  
vas- és rézbutorgyáros,  
Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 46. (volt Új-utca)

A Heller-féle

„KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.



Gyártók azonkívül:

**PITTORE és TRIUMPH** nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát **nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.** Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágu (szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

**IG. HELLER** BÉCS, II., Prater Schrotzbergstrasse 1.

Kérjenek leírást.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifzetődik

## AVENARIUS CARBOLINEUM

a legjobb faconserváló máz,

### 35 éven át bevált.

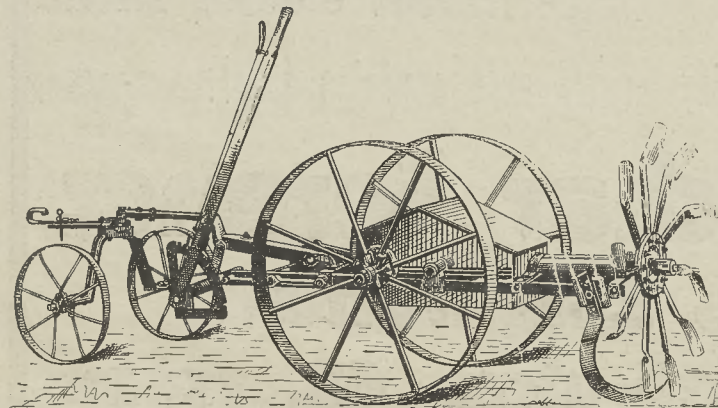
Árajanlat stb. díjmentesen.

## Avenarius-Művek

Ligetfalu (Pozsony).

ÚJ TALÁLMA NY!

# BURGONYAARATÓ-GÉP.

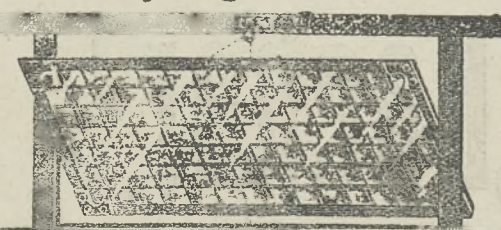


Éredeti „FABES“ 52.540. sz. szabad., a legnehezebb viszonyok között is, hol más módszerű gépek nem voltak használhatók, dicsőségesen megállta helyét és minden akadály dacára a legkülönbözőbb talajviszonyok mellett is kifogástalanul dolgozott. A burgonyák sértetlenül lettek a második sorra dobva, jól láthatólag és nem maradt egy sem a földben. Az idej gépkiallításán, Prágában ugy az osztrák, mint a külföldi látogatók részéről a legnagyobb figyelemben részesült s mindannyi elismerte ezen gép teljesítő-képességének nagy előnyeit.

Beszerezhető az egyedüli gyártónál:  
**J. FABES & SÖHNE** in Mähr.-Budwitz, Mähren

HERKULES IDOMVASABLAK

## Sodronyüveges istállóablak.



Mindenemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindenemű vasszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészít:

**FARKAS és TÁRSA**  
vasszerkezeti gyára

BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.

Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

**LÖHEREFÉJTŐ GÉPEK**

EGYSZEMŰKETTŐS  
TISZTÍT SZERKEZETTEL 51/125 mm  
SZÉLESEGIG GÉP M. T. N. S. JÁRGÁNY SAJTÁSA

SZABADALMAZOTT  
EGYESITETT  
LÖHERÉCSÉPLŐ  
FEJTŐ ÉS TISZTÍTÓ  
GÉP

OLCSÓÁRAK  
KÉTVEZÉSI FIZETÉSI  
FELTÉTELEK  
ÁRJEJYZÉKET  
FELHÍVÁSRA  
DIJMENTESEN

**Szücs ÖDÖN**  
CZÉG

BUDAPEST  
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.